

Főszerkesztő: HEGEDÜS NÁNDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT SANDOR

Cuza győzelme Budapesten

Amikor a lapok először írtak arról, hogy Cuza professzor Budapestre készül, enki sem hitt ezekben a közleményekben. Ajon mit keresne Cuza professzor Budapesten? Kit látogatna meg ott, kivel folytatna eszmecsere, milyen politikai együttműködés vezetné őt a magyar fővárosba? Cuza professzor, a legintranszigenzsebb, legovinisztább román politikus, aki fanatikus rajongója a fajban, nyelvben, vallásban egységes Romániának, beteheti-e a lábát Budapestre? Mert ez a város reá és elvárataira nézve ellenséges tábor. Mert itt is élnek fanatikus rajongók, akik Szent István koránájának teljes épsegerőit ámodoznak, egy új Magyarországról, mely talán még határozottabb, mint a régi, mert fajban, nyelvben, vallásban egységesebb.

Ez a két fanatikus Álomország, amit a magyar és román fajvédők elképzelnek, csak ellensége lehet egymásnak. Nem lehet elképzelni egyszerre a fajban és nemzetiségben egységes Nagyromániát és a fajban és nemzetiségben egységes Magyarországot egymással barátságban és nem lehet józanul gondolni sem arra, hogy a közbeiekelt más nyelvű, fajú, vallású népek milliói márhónapra kipusztuljanak, vagy beleolvadjanak egyik vagy másik Fantázia-birodalom uralkodó népébe.

Cuza professzor azonban mégis Budapesten járt. A kártékony madarak kiirtásáról tanácskoztak, — mint ő mondja, — és már ez a szimbolikus nyilatkozat is némi tényt derít a misztikus látogatásra. De a professzor be is ismeri, hogy Magyarországon elvárásokra akadt és azokkal összekötöttest létesített. Eppen azokkal, akikről a közvélemény azt hihette, hogy halálos ellenségei. Eckhardt, Friedrich és Baross János táborával tanácskozott, — sőt meg is állapodott. A legovinisztább és legirrendetább magyar politikusok egyetértésre jutottak a faji szempontból legintoleránsabb és legszélsőségebben nacionalista román államérőivel.

Mi az, ami összehozta őket? Az ellentétek mágikus vonzása, vagy pedig valami rejtélyes politikai csoda? A történetfilozófus már hozzászokhatott az ilyen meglepő mirakulumokhoz. A história számos példát mutat fel és a jelenkor eseményei is hemzsegek a váratlan fordulatoktól. A francia arisztokraták, akik a porosz reakcióval szövetekeztek Napoleon hadserege, a Gloire és Páris ellen, éppen olyan ismert alakjai a világtörténelemnek, mint egyes magyar mágusok, akik 1848-ban Paskievics kozákjaiban bajtársat láttak. És ime, egy hónappal ezelőtt Piemont kikötőjébe egy orosz hadihajó futott be. Árbócán az ötágú szovjetcsillagos lobogó, fedélzetén a vörösingés bolsevik matrózok. Olaszország nem zárta el kikötőjét a fekete hajó előtt. Ellenkezőleg, magasrangú olasz admirálisok és vezető itáliai politikusok szálltak fel a fedélzetre. Az ötágú csillag mellé felrepült a keresztet, zöld-fehér-piros olasz trikolor is, a két állam képviselői lelkesen ünnepelték egymást. A fasiszta Olaszország, melynek most legfőbb programja a kommunizmus letörése, me-

gen üdvözölte a bolsevik Oroszországot, mely halálos ellensége a kapitalizmusnak és a reakciónak. Vagy beszéljünk más találkozásról? Csicserin, a bolsevik tanácskozik és megállapodik a militarista Hindenburggal. Luther, a revanchért rajong önémet kancellár barátságos megegyezést köt Brianddal, a bocheokat gyűlölő francia államérőivel.

Csak egy kicsit kell levakarni e politikai csodák fantasztikus mázát és azonnal szemünkbe tűnik a meztelen valóság. Nem a világképét, a népek megértését, a kulturális, civilizációs konzerválását szolgálja a régi ellenségek harmóniája. Semmi másról nincs szó, mint politikai érdekről. Ez az érdekek sokkal fontosabb, mint azok az elvek, amelyek egyébként az embereket elválasztják egymástól. A politikai érdekek pedig mindig azonosak: az uralkodó osztályok számára az, hogy politikai hatalmukat megtarthassák, az ellenzékéik számára pedig az, hogy uralomra juthassanak. A politikai érdekek a tegnapi ellenségek között szövetségeket csinál, régi barátokat halálos ellenségekké varázsol.

Ebből a szempontból sok minden érthetetlen esemény könnyen megmagyarázhatóvá válik. Megértjük azt, hogy az a hatalmas nemzetiségi mozgalom, mely a jelenkor legmagasabb ideálja, lassanként internacionalissá válik. A nemzeti államok megalakulása az általános emberi kultúra szempontjából, bizonyos exkluzivitást jelent. Minden állam, minden nép saját nemzeti ideáljának, génuszának kiépítésén törekszik és így akarátlanul is korlátokat szab a többi nemzeti államok eszményeinek megvalósulása elé. A nemzeti eszmények azonban hovatovább általánossá válnak és így ki kellett formálódni ebből egy még szélsőségebben irányzatnak: a fajvédelemnek, amely a nemzeti államokon belül külön sovinszta szervezetet fejezt ki és végül ezek az ultranemzeti rétegek, hogy kezükbe vehessék az államhatalmat, kezét nyújtanak egymásnak és érdekközösséget létesítenek. A legszélsőségebben sovinszta pártok internacionalizmusa hovatovább erősebb lesz, mint a katolikus egyházé, vagy a nemzetközi szocializmusé.

Ez a valódi oka Cuza professzor budapesti látogatásának is. Cuza ugyan a Cuvantul szerint azt mondja, hogy nem politikáit, csupán a keresztény védelem eszközeit beszélte meg, de hiszen ez az igazi politika, nem pedig a parlamenti házszabályok, vagy a választójogi javaslat formaszabályai. A román antiszemita-párt a magyar ébredőkkel szent szövetségre lépett. A Cuvantul nem írja, hogy a fajvédők találkozásán más országbeli antiszemita ott voltak, de ha így is történt volna, ez nem változtat azon a tényen, hogy a közös harc megbeszélésén a magyar és a román antiszemita mindenestre résztvettek. A bázis, amelyen találkoztak, egy negatív politikai világnézet: az antiszemizmus és egy pozitív politikai érdek: kölcsönös támogatás ahoz, hogy a legsovinsztább, legirrendetább pártok a maguk országában hatalomra jussanak.

Cuza professzor ezt így fejezi ki: „a

keresztény védelem azonos érteke”. A keresztény szellem azonban a szeretet, a megértés, a béke és a szenvedés magasztos ideálja. A kereszt a szenvedésen is megtisztult humanizmus ragyogó szimbóluma. Az igazi keresztény szellem a gyöngék, az elnyomottak, a szenvedők partján van és az egész világ lelkesedve üdvözlözné azt az új profétát, aki ennek a keresztény szellemnek védelmét írta zászlájára.

Az erdélyi keresztény magyarok azonban jól látják, hogy a keresztnek ez a harcra meg nem következett be. Tudják, hogy Cuza professzor nem ezért járt Budapesten. Hiszen százszor, ezerszer éppen ezeknek az erdélyi magyaroknak hányják a szemükre, hogy ők az irredenták, ők azok, akik állandóan Budapest felé kacsingatnak. A felzúdulás vihara seprné el őket, ha bármelyik magyar párttal összekötöttest keresni és megállapodást kötni, amelynek során természetesen kikapcsolnák minden területi kérdést, vagyis a két ország mai tényleges határait alapján állanak. Ot sohasem fogják vádolni azzal, hogy magyar irredenta. Mert ha ketten ugyanazt csinálják, az nem ugyanaz.

És ebben van a bizonyíték arra, hogy Cuvantul ma igazi hatalom, mert csak az uralkodó áramlatnak szabad mindent, amit viszont keservesen rossz néven vesznek azoktól, akik mögött eleven és ellenmondást nem tűrő energiák nem lüktetnek. Hiszen nézzük csak gyakorlatilag ezt a kérdést Mikor Maniu Gyula szöbe áll Sándor Józseffel, akkor a Vitorul telekiabálja az országot, hogy Maniu eladja a hazát az irredentáknak, pedig Sándor József román állampolgár. Cuzának szabad ugyanezzel egy zöldasztalnál ülni Eckhardtal és Gömbössel, a fajvédő internacionalé kislevelezése érdekében. Ha Goga tárgyal Ugron Istvánnal, akkor ugyanaz a Cuvantul, amely most Cuza budapesti útját propagálja, oldalakon át ront neki Gogának. De így van ez Budapesten is. Mikor a Világ árusítását Jugoszláviában és Csehszlovákiában megengedték, a mindenre kapható, megalkuvó zsidó sajtó ellen ugyanaz a Benard, vagy Haller István írt cikket, akik most elfelejtették Cuza intranszigenz románságát és együtt paroláztak vele. Ha Erdélyben egy zsidó együtt van valamely társadalmi egyesületben románokkal, a Nép és a Szózat hasábot írnak az erdélyi zsidók árulásáról, de ők maguk nyugodtan fraternizálnak Cuzával és Motzával. De milyen furcsa az is, hogyha a román kormány beleszól Magyarországot valamely ügyébe, éppen az Eckhardtok és Zsirkayak verik fel az országot tiltakozással és most nekik szabad Cuzával olyan megállapodást kötniük, amelyben Cuza bizonyára a magyar keresztény mozgalmat is befolyásolja. Vagy milyen különös, hogyha egy erdélyi magyar ember valamely egyesületet kötne egy budapesti testülettel, rögtön lecsipnek, ha például az Enke szövetségre lépne a Magyar Tudományos Akadémiaival, azonnal megindulna az összeesküvés pör, ha egy erdélyi magyar katolikus iskola két illér segélyt elfogadna valamely

magyarországi egyháztól, ezt az iskolát azonnal becsuknák, de Cuza és Motza nyugodtan léphetnek antiszemita jelszavak alatt szövetségre — Cuza saját kijelentése szerint — az Ebredd Magyarok Egyesületének tagjaival pedig ez az egyesület egy kicsit exponáltabb politikai jellegű, mint a Magyar Tudományos Akadémia. Gömbös beleszóllhat Románia belügyébe és Cuza beleszóllhat Magyarország belügyébe. Ha Geni, ha Hága, ha Chamberlain, vagy Painlevé akarnak direktívát adni Romániának, ez ellen felhőrdül elsősorban a sovinszta sajtó, de Eckhardt és Gömbös esetleges utasításai, vagy tanácsai a romániai keresztény védelem akciójában természetes és hazafias momentumok. Mert hiszen belügy az, ha Cuza megállapodik Gömbössel, hogy Magyarország miként lehet intenzívebbé tenni a fajvédő irányzatot, miként lehetne keresztülvinni, hogy a zsidó ne szerezzon földbirtokot, ne izzón ipart, ne járhasson iskolákba és belügy az, ha Gömbös megállapodik Cuzával, hogy ugyanezt a tendenciát miként lehetne diadalra vinni Romániában. És belügy az, ha megbeszélnek kölcsönösen a propagandát, amely eldönti, hogy Magyarországon Bethlen, vagy Gömbös, Romániában Cuza vagy Bratianu legyen-e miniszterelnök.

Baross János nemrégiben egy olasz konferencián lángoló irredenta beszédet mondott. És Cuza félretette a napi politikát, — mint ő maga kijelenti — és tanácskozott Baross vezérével. Dr. Román Valér nemrég kijelentette Kolozsvárott, hogy a kisebbségek részéről arcátlanúság, hogy a községi tanácsokban többségről ábrándoznak és Gömbösök ölelkeztek Román Valér vezérével. Mikor a magyar szociáldemokraták az osztrák szocialistákkal bizonyos irányelvekre nézve megbeszélést folytattak, a pesti kurzuslapok Peidi-ék letartóztatását követelték. Mikor Lupu látogatást tett a horvát parasztpártnál, a Viitorul a paraszt-párti vezérek elítélését sürgették. Itt is, ott is nagy volt a hűhó, visszhangzott hol az egyik, hol a másik ország a vádaskodástól, a hazaárulástól. Most pedig csönd s némaság uralkodik. A budapesti entrevue után Cuza is, Eckhardt is nagy hazafiai maradnak. Cuza gazdasági irtóháborút hirdet a zsidók ellen és Gömbös és Zsirjak fegyverbarátságot köt vele erre a célra, pedig ezekhez a zsidókhöz tartoznak az erdélyi zsidók is, akik a magyar színház, könyvkiadás és sajtó egzisztenciájának legsúlyosabb támaszai. Cuza erősíteni akarja a magyar fajvédőket, akiknek ugyanaz a Gömbös Gyula a vezére, aki a legexponáltabb harcosa a magyar—jugoszláv orientációnak, ami Romániával szemben nem jelent barátságos orientációt. Olyan tünetek és problémák ezek, amelyeken érdemes gondolkodni.

Kétségtelen, hogy a két fél között: Cuza és az Ebredd között ebben az esetben Cuza volt az okosabb és Cuza volt a jobb hazafi. Mert az világos, hogy Cuza nem adott fel semmit az integer Romániából, hiszen ő van birtokon belül. Ellenben a budapesti ébredők a zsidóverés, a pán-reakció kedvéért haligatnak a magyar területi integritásról. Cuza nagy csatát nyert, Cuza falán most tette az első igazi nagy szolgálatot Romániának. Mert ha megbeszélésük magva az, hogy miként jussanak az egyes országokban az antiszemita hatalomra, tehát hogy miként kerüljön Romániában Cuza és Magyarországon Gömbös a kormányra, ez nem azt jelenti, hogy ennek az álomnak a megvalósulása esetén Cuza egy talpalatnyi helyet is átenged a magyar antiszemitáknak, de a magyar antiszemita szegre akasztják a keresztény védelem érdekében az irredentát, mert különben vége a szent szövetségnek. És ennél nagyobb diadalt ro-

mán államférfi az utóbbi években nem tudott felmutatni.

Dr. Bösörmenyi Andor

Az új görög katolikus püspöki helynök

A görög katolikus székeskáptalanban nagy változás állott be. Dr. Frentiu Valér püspök kinevezte püsp. helynökké dr. Micula György kanonokot, a görög katolikus papnevelő kormányzóját. Az új püsp. helyn., dr. Micula György Nagyváradon kezdte meg pályáját. A premontrei gimnáziumban tanult s mind a 8 osztályon keresztül tisztia jelesen végzett. Budapesten tanult a teológián s ott is az elsők között volt. A doktori értekezését latin nyelven készítette el egy egyháztörvényi kérdésről. Onnan egyenesen a központba került, ahol Pavel Mihály püspök ceremonianusá, majd titkárrá nevezte ki s innen a papnevelő tanára, majd kormányzója lett. Kanonokká dr. Frentiu Valér nevezte ki a papnevelés terén elért érdemei elismerésül s most püsp. helynök lett. Utóda a papnevelő kormányzóságában Tamaian Péter kanonok, a belényesi gimnázium kormányzója. Kiváló tanfelír és tevékeny ügy a lelkieken, mint a szervezésben,

Mac-Donald Budapestre megy Franciaországban terjed a sztrájk

Bécsből jelentik: Ismeretes, hogy Mac-Donald közel jövőben európai körutra indul. Az angol munkászervező, Anglia volt és leendő miniszterelnöke meglátogatja Berlint, Bécsot és utójában Prágát is érinti.

Mac-Donald budapesti politikai barátai megtudták a munkáspárt elnökének szándékát, összeköttetésbe léptek és megígértették vele, hogy október végén vagy november elején Budapestet is meglátogatja. Mac-Donald budapesti látogatása szigorúan magánjellegű lesz.

Párisi jelentések közlik, hogy a franciaországi kommunistasztrájk erősen terjed. Marselleben, Lennre és Lille városokban hétfő reggel általános sztrájkot hirdettek. A „Liberté” szerint ezekben a nagy vidéki városokban katonaság szállotta meg a városi közütemeket, hogy az életfenntartást biztosítsák. A sztrájkok lefolyásáról eddig bővebb értesüléseink nincsenek.

Ki felelős az eladott valutaért

Emlékeznek olvasóink arra az esetre, amely dr. Láncoz József nagyváradi ügyvéddel és Markovits Hermann igazgatóval történt. Prágába mentek üzleti utra s egyik nagyváradi pénzintézetnél cseh koronát vásároltak. Utiközben borralvalót adtak egy pincérnek, aki a cseh koronát hamisnak találta. Letartóztatták a két váradi utast, ügyvédet kellett fogadniok és sok luza-vona után szabadultak ki a letartóztatásból.

Hazaérkezve pert indítottak a bank ellen, ahol a koronákat vették. A tárgyalás tegnap volt Kovács Miklós tanácsában, amely a felek meghallgatása után 156.000 lej kártérítésben marasztalta el a pénzintézetet, kimondván, hogy a bank felelős az eladott cseh koronák valódiságáért s a hamis koronák által okozott károkat megtéríteni tartozik.

Preci-
ziós

fogaskerék

gyártás
Str. Alexandruj 48

Dr. Pavel Constantin Szilágymegyei prefektusa

Tegnap távirat érkezett Belényesből Mosoiu tábornoktól, amelyben arról értesíti dr. Pavel Constantin professzort, hogy a kormány a szilágymegyei prefektussá szemelte ki, és kéri azonnal utazzon Bukarestbe, hogy az esküt letegye. Pavel Constantin tegnap délután már el is utazott Bukarestbe és a napokban el is foglalta hivatalát.

Dr. Pavel Constantin értékes és gerinces tagja a biharmegyei liberális-pártnak. Kiváló képzettségű, nagy tudású ember, akinek mindenkor nagyon szimpatikus magatartás tanúsított a kisebbségekkel szemben is. A prefektusi állás betöltésénél már többször kombinációba került a neve és bizonyos hogy az érmihályfalvai járással megnagyobodott Szilágymegye megértő értékes vezető nyert dr. Pavel Constantin személynében, akinek távozása határozott veszteség a belényesi közoktatásnak is.

A bige és a makoó

Vasárnap délután külvárosi gyerekek is felmésznek az Egyesületi (Szent László)-térre és elpiklik a király-szobor parjáit övező kőparkány. Játsszadznak, hancuroznak, ünneplő ruhába öltözve a kis csibészek, mindig csak ott voltak, ahova bágyadt napugár ért.

Négy óra után a Szent László-templom falán gyülekeztek és pénzre játszottak. Bigének hívják azt a játékot, amikor az egy leír ércpénzt a falhoz vágják, elpattan és ha egy arasznyira megközelül a másik játékos pénze, akkor nyert. Hajdanában mi gyerekkorunkban gombbal vagy fadarabbal játszottuk ezt a játékot, a mai gyerekek már pénzre játsznak. Nyolc-öt leír is nyer egy délután az ügye bigéz, ami mindenesetre nagyon növeli a játék szenvedélyt.

Tegnap délután különös és mindenesetre felejthető méltó incidens történt a bigező gyerekek között. Egy rendőr, a 44-es számú elcsippte az egyik főmestert Juhász Gyula 12 éves árva gyermeket, aki Buciran József Take Jonescu (Kőrösi-utcai) lakos nevel. A letartóztatásra az adott okot, hogy Juhász Gyula bigézett.

A rendőr megfogta a sívót, ordító gyereket és cipelte a rendőrség felé. A gyerek szabadulni próbált a rendőr kezéből és borzasztóan rugkapált, ordított. Természetesen nagy tömeg verődött össze nézni, hogy mi történik ott és percek alatt ötszáz ember nézte a kis gyerek vergődését, akit végül a becipelték a rendőrségre.

Igaz, hogy nem volna szabad a gyerekeknek szerencsejátékokat játszani, de nem így kellene le szoktatni őket, mint ahogy a 44-es rendőr tette. Irja fel a rendőr a gyerek nevét, lakáscímét és indíton eljárást ellenük, de az utcán végig cipeli egy tizenkétéves gyereket, mégse lehet. Jó lenne ha a rendőrségnek egy kicsit kioktatnák valamelyes mindent, például arra is, hogy kell egy tizenkétéves gyerekkel bánni, még ha bűnöző is...

De különösnek tartjuk azt is, hogy a bige játékot ilyen erősen üldözi a rendőrség, ellenben szó nélkül tűri, hogy kávéházakban és szállodákban százezrekbe játszanak chemint és bakkot. Nehéz támad egy kis felbuzdulás, betiltanak valamelyik tékbarlangot, de két hét múlva ismét elismulnak csodálatos módon az akadályok és valahol a bank megint összeül és viszi romlásba az egzisztenciákat. Bigézni két leibe nem lehet Nagyváradon, de száz ezrekbe makoózni lehet. Az apró bigező gyerekeknek, úgy látszik, nincs elég jó összeköttetésük.

Apollo mozgószínház

5, 7 és 9 órákor.

GUILLotine

Ma, kedden utoljára:

Megható erős dráma, 7 felvonásban.

Egy szegény ártatlan leány kálváriája.

A főszerepben:

Marcella Albini

Jorga erélyes fellépése hozza létre az ellenzéki fuziót

Jorga elfogadta a paraszt-párt feltételeit és annak alapján hajlandó aláírni az egyezményt.

A helyzet ma olyan, hogy a nemzeti—paraszt-párti paktum, amely a kormányzási kollaborációra vonatkozik, már megkötöttnek tekinthető.

Nemzeti-párti körök felvilágosítása
alapián írja a Facsa, hogy ez az új fordulat
nagy lelkesedést keltett a jorgisták, arge-
toianisták, a fiatal erdélyiek és Goldis or-
thodoxai között.

Maniu a Facla szerint kedvetlen, a tankisták szintén. Ezek közül az utóbbiak közül nehányat, ha önként ki nem lépnek a pártból, kizárják őket, mert az utóbbi hetekben nagyon gyanusan viselkedtek. Azt állítják, hogy a nemzeti-pártnak bizonyítékai vannak arra vonatkozólag, hogy néhány tankista tekintélyes pénzsösszeget kapott a kormánytól, hogy akadályozzák meg a nemzeti- és paraszt-párt megegyezését.

a kikötőt s nyolc nap menet és nyolc nap visszafelé jövet is olyan gyönyörű időben tette meg útját, amilyenre a hajó kapitánya, aki pedig huszonhét éve járja a Fekete- és Földközi-tengert, — saját kijelentése szerint egyáltalán nem emlékezett.

— Utunk első érdekes stációja Konstantinápoly volt. Itt két napot időztünk s alig tudtunk betelni Sztambul régi és Pera pompás új házsorainak festőiségeivel. Balan metropolita elvezetett bennünket az Aja Sophia-templomba, amelynél külön templomot azt hiszem az egész világon nem lehetne találni.

— Konstantinápolytól Palesztínáig ugyan-
csak gyönyörű időnk volt. Amikor partra száll-
lottunk, szinte bízhetetlen pontossággal kalauzál-
tak bennünket a zarándok-ut rendezői. A rendezés olyan kitűnő volt, hogy a programot, mely-
nek alapján a Szentföldet bejártuk, már a vas-
úton mindenkinek kézbesítették nemcsak a szál-

Budapestről jelentik: Megirtuk részletesen azt a megrendítő családi tragediát, amely pénteken történt Budapesten. Sági Izidor nagykereskedő sógorának üzleteben agyonlőtték feleségét. A hitvesgyilkost vasárnap két óraker kísérte át egy fegyveres rendőr az ügyészhez fogházba. Sági egy napos fogsága alatt teljesen meglokt a mikor elszállítására került a sor viasszárga arccal állt meg, kis csomagot szorongatott a kezében. Majd beültették egy bérkocsiba és átvittek a Markó-utácsba.

A gyilkosság ügyében egyebként a rendőri nyomozás befejezést nyert. Kihirdeték Sági előtt, hogy hivatásrón elkövetett emberölés miatt letartóztatják. Tegnap hallgattak ki az utolsó tanú Sági Izidornak a gyilkosságot megelőző viselkedéséről és feleségéhez való viszonyáról. Megállapítást nyert, hogy Sági erőszakos természetű ember volt és felesége még házaságuk idején gyakran panaszkodott, hogy nem bírja mellette az életet. Majd az utolsó pillanatban egy új tanu jelentkezett, dr. Waldmann Frigyes orvos, aki bejelentette, hogy péntek délután 2 órakor, tehát egy félórával a gyilkosságot megelőző József-kórton találkozott Sági Izidornal, akivel együtt szolgált a háborúban. Sági elpanaszolta neki, hogy felesége miatt afféle támadat valakivel, fölkerde őt, hogy miután lovagias utra tereli az ügyet, legyen a megbízottja. Dr. Waldmann vallomása szerint — „I. is fogadta a megbízatást és még aznap délutánra találkát adott Ságinak, hogy a lovagias ügy részleteit megbeszéljék.

— Valószínű tehát — mondotta dr. Waldmann — hogy Sági a végzetes tettet a feleségével flytatott beszélgetés hatására követte el, mert félórával előbb, mielőtt feleségéhez ment, még a lovagias ügy elintézésére gondolt.

[illegible]

Ma kedden premier 5. 7 és 9 órakor

CLEO

A főszerepben: **Pola Negri.**

DORIAN-FILM!

Tanuló zongora 15000 leíért kapható Bulev.
Regele Ferdinand 14. sz. **STERNBERGNEL.**

lodáknak, hanem a szállodák szobaszámainak megjelölésével, amely szobák az egyes utasok számára már fenn voltak tartva. Az első város, amely partraszállásunk után szőszorosan írpírozott bennünket, Jaffa volt. Le sem lehet írni, milyen nyugateurópai értelemben vett modern várost teremtet Jaffából az angolok akaratereje. Jaffa nemcsak saját használatára van például villanypalánnyal és vízvezetékkel felszerelve, hanem innen szállítják a vizet naponta Jeruzsálembe is. Mert tudni kell, hogy Jeruzsálem annyira víz nélküli város, hogy Jaffából a minimális mennyiség, amit naponta leszállítanak Palesztina fővárosába: öt vagon vizet. A Jeruzsálemi házak tetején mindenütt ott lánai az óriási vastartályok, amelyek szomszoros távolgának az ég felé, hátha megkönnyőrül rajtuk egy-egy kurtá zápor.

Jeruzsálem tudvaleg két városrészből áll, régi és az új Jeruzsálemből. A régi városrészt még mindig falak körítik és a falak mellett a leszegyedett jeruzsálemi zsidóság olyan nagy tömegekben lépik el a szűk utcákat s annyi közöttük a magával tehetetlen kolduló, hogy az embernek akkor is megsejtse rajtuk a szíve, ha köből volna. A régi épületek közül jeruzsálemi tartózkodásunk elején megtekintettük Dávid és Salamon templomát. Ez utóbbit ugyan már csak a töredékei láthatók, mert helyére a törökök Omár mecsetjét építették. Meglátogattuk természetesen a metropolita vezetésével a jeruzsálemi patriárkát, aki 76 éves kor ellenére teljesen friss és életerős. A patriárka szép beszédet intézett hozzánk, melyben arra hívott fel bennünket, hogy felekezeti és nemzeti különbségek nélkül szeressük felebarátainkat. Megtudtuk, hogy a patriárka és mintegy hatvannyolc papból álló udvartartása ma már koránt sem él olyan gondatlanul, mint régebben, amikor még a patriárhas legfőbb pártfogója az orosz cár volt. A cár galleriájának egyik bizonyítékaként ott ragyog még a székesegyházban a négy méter magas aranykandalló, de a fejedelmi gondoskodás fénye a cárizmus megdőlésétől ugylátszik, mindörökké bucsut mondott a szent sír városának. Jeruzsálemből több kirándulást tettünk, így többek között fölkerestük Bethlehemet és Názáretet is. Különösen hangzik ugyan, de úgy van, hogy ahonnan a kereszténység elindult s a mely várost a mi képzeletünk a biblia tanításai alapján szegényes kis viskókból álló helyiségnek képzelt, Názáret szintén modern nagyváros, tele autókkal s a legújabb fűrdőkkel és hotelekkel. A sivat palesztinai vidéken ezek a modern városok jelzik az életet, másfelőlben nagyon messzire kell mennünk Jeruzsálemtől, hogy az ember valami festőt is láthasson. Csodaszép volt azonban az a kétszáz kilométeres utunk, amit Kappernaumig tettünk meg a galli-lei tavak mellett, vagy a táborhegyi kolostorhoz vezető merész szerpentin-ut amin az autó vezetéséhez igazán azoknak az arab és török sofőröknek hidegvérre van szükség, akik a mi gépjánket is vezették.

Palesztinai utunk kibővült Alexandria és Cairo meglátogatásával. Alexandriába éppen a város egyik legnagyobb nemzeti ünnepén érkezünk és így nemcsak egy olyan óriási kikötőt csodálhattunk meg, amely mellett például a hamburgi kikötő is eltörpül, hanem egyszerűen olyan fényűzést is, amire állít a keleti fogalom. Az utakon, amelyeken keresztül a városba mentünk, mindenütt sűrű fűzfűben ragyogtak a villamoskörték s az illumináció a börtze előtt egyenesen vakító volt.

Cairóban megtekintettük azt a muzeumot is, amelyben Tutankamen relikiáit őrzik. Itt van a nagy Faraó trónszéke, koronája, ékszerai s rengeteg sétatája. Tutankamen saját korában nagy dandy lehetett s mindennap más sétatábot használt. Magának Tutankamennek a mumiája azonban nem itt, hanem Luxorban van. Szerettük volna ezt is megtekinteni, de Luxor Cairótól másfél napi ut vonaton s erre való tekintettel erről a kirándulásról már le kellett mondani. Cairóból így is tettünk néhány kisebb utat a Nilus vidékére, ahol most derékig ér a gabona és embermagasságú a kukorica. De ez a csodálatosan termékeny Nilus-völgy, ahol évente négyszer aratnak az emberek, éppen annyira kis határok közé szorult, mint amennyire minden képzeletet felülmúló a növényzetének bujasága. Autónk a Nilus partjától husz percig sem rohan s a termékeny régióknak már vége; felváltja azt a színek és piramisok vidékének végtelen homokja.

Zigre Misklósné rengeteg képet és sok más utimléket hozott haza magával, amelyek között igen értékes ajándék a jeruzsálemi patriárka sajátkezű aláírásával ellátott fényképe.

Nagyváradról egyébként a zarándokuton résztvettek még dr. Magier archimandrita, Lazarescu tanár, dr. Andru Szeverné és dr. Jercan

A nemzeti bank megszorítja a hitelt

Kolozsvárról jelenti a Rador: Bukaresti híradás alapján, több vasárnapi lap közölte, hogy a Banca Nationala felszólította a vidéki bankokat, hogy a visszleszámitolási kölcsönök tizszázalékát fizessék vissza. Ez a hír természetesen nagy feltűnést keltett úgy bank-, mint ipari és kereskedelmi körökben.

A kérdéssel kapcsolatban a Rador szerkesztője illetékes helyen információt kért, hogy történt-e dispozició a visszleszámitolási kölcsönök visszafizetésére, mi ennek az oka és milyen módon történik a visszafizetés?

Beavatott helyen kijelentették, hogy a Banca Nationala tényleg elhatározta a visszleszámitolási kölcsönök bizonyos csökkentését. A Banca Nationala fontos pénzügyi tényező, nem mehet a megengedett kereteken túl, a dispoziációt az általános pénzügyi és gazdasági helyzet és a bank üzleti

Goga kijelenti, hogy a csucsai paktum fennáll és érvényben van

Kolozsvárról jelenti: A temesmegyei Törökszentmiklós községben vasárnap leplezték le Eminescu mellszobrát, amelyet az ottani iskola előtt egy négy méter magas hatalmas kőoszlopon állítottak fel. A szoborleplezésen a román irodalom egyesületét Goga Octavian képviselte, akit egy újságíró meginterjúvott. Ez előtt az Averscanus-párt és a Magyar Párt közti viszonyról Goga a következő nyilatkozatot tette:

— Egyes lapok legutóbbi közleményeiből azt lehet következtetni, hogy a Magyar Párt és a néppárt közti viszony felbomlóban van és a csucsai paktum felbontás előtt áll. Erről szó sem lehet, hiszen csak napokkal ezelőtt beszéltem dr. Gyárfás Elemérrel és megállapodtam vele, hogy a közszégi választásokban a két párt együttesen vesz részt. Gyárfás közvetítette nekem Ugron István üzenetét, amely szerint a Magyar Párt állja a csucsai paktumot, amelynek gyakorlati értékét még nem is ismerhetjük, hiszen erre még nem volt alkalom. Mondhatom magának, — mondotta Goga — a magyar újságíróknak, hogy a Magyar Párt jól jár a csucsai paktummal és jó fejeváltást talál a néppártban.

Az újságíró azon kérdésére, hogy milyen a mai politikai helyzet és mikorra várható a liberálisok távozása, Goga a következőket mondotta:

Nerva ügyvéd. A zarándokut összesen három hétig tartott, amelyből az utasok tizenhat nap tengeren utaztak.

politikája diktálja. Az erre vonatkozó rendelkezést megkapták a Banca Nationala fiókintézei, hogy a dispoziációt annak szellemében hajtsák végre. Nem felel meg a valóságnak, hogy a rendelet csak egyes bankokat érint, mert általános és minden bank egyformán érint. A Banca Nationala fiókintézeinek igazgatói ismerik a körzetük tartozó bankok viszonyait és minden egyes esetben tartoznak megvizsgálni, hogy a rendelet végrehajtása méltányos és nem ütközik különös nehézségbe. Ha a végrehajtás a rendeletnek különösebb nehézségbe ütközik, tartozik a fiókintézet felterjesztést tenni a Banca Nationala központjához, ahazután döntenek a rendelet feliújgészítés vagy bizonyos módosítás felett. A Banca Nationala nem akarja megzavarni a bankmunkáját és a rendelet lényegében nem befolyásolhatja a kereskedelmi és ipari hitteket.

— A liberálisoknak még egy feladatuk van a közszégi választások levezetése. Esküdni me nek, hogy ezután távozni fognak. Hogy ki le az utódjuk, minden párt azt hiszi, hogy ők lesznek, mi is azt hisszük, hogy mi leszünk.

Arra a kérdésre, hogy mi igaz azokból a letekből, amelyekre a néppárt és a csuszák fuzjáról terjesztenek, Goga kijelentette, hogy ez a hírek komolytalanok és csak arra való, hogy a pártot diszkreditálják.

Csikszeredán, amint tudósítónk jelenti, Magyar Párt ottani tagozata négygyűlést tartott, amelyen Gyárfás Elemér azon véleményét fejezte ki, hogy legjobb volna a néppárttal együtt működni.

Dr. Balogh Géza, a csiki tagozat elnöke bjelentette a gyűlésen, hogy annak megkezdése előtt felkereste Brandusianu alezredest, a liberális párt csiki tagozatának elnöke és arra kérte, hogy a gyűlésen jelenjen be, hogy a liberális párt ottani tagozata hajlandó kollaborálni a Magyar Párttal. En — mondotta dr. Balogh — azonnal megmondtam az alezredest urnak, hogy a csiki magyarság csak olyan feltételek mellett hajlandó a kollaborációra, ha eddigi sérelmeiket orvosolni fogják.

Főbelőtte magát egy nyolcadik gimnázista

Budapestről jelenti: Különös öngyilkosság történt szombatról vasárnapra virradó éjszaka a Baross-terti Park-szállóban. Az öngyilkosságot Ferenczy József 18 éves diák követte el, aki minden alapos ok nélkül, pusztán rögeszmétől üldözve, fordította maga ellen a revolvert. Ferenczy József, aki a mezőkövesdi gimnázium nyolcadik osztályába járt, sürgőnyt küldött apjának Budapestre, amelyben ez állott: „Budapestben vagyok a Park-szállóban, jöjj azonban!”

Vasárnap reggel a szálloda személyzete revolver-dörrenést hallott a fiatalember szobájából. Betörték az ajtót s Ferenczy József a földön fetrengett, kezében a füstölő revolver, homlokából pedig patakzott a vér. Néhány pillanat múlva, mielőtt még orvos érkezhett volna, meghalt. Megtalálták szobájában a rendőrséghez intézett búcsulevél, melyben ez állott: „Ne keressék a halálom okát. Az volt a rögeszmém, hogy föltétlenül öngyilkossá kell lennem. Évekig küzdöttem a rögeszme ellen, de nem tudtam urrá lenni saját magamon, nem tudtam kiirtani magamból azt az érzést, amely a revol-

ver felé húzott. Ezért követtem el az öngyilkosságot. Az édesapámat értesítsék.”

PERZSASZÖNYEGEK részletfizetésre iskapathatók STERNBERG-nél Bul. Reg. Ferdinand 14

Értesítés!

Külföldi szakiskolákban folytatott tanulmányutamból hazaérkeztem és teljesen újjászervezt

Gyermekeidval-szalonomat

HORVÁTH LUCIA urnő fehérményi szalonjával társulva Str. Rimancu 13 sz. a megnyitottam. Salonomban elvállalom mindennemű leány és fiú confectió,

valamint teljes

Bébe-kelengye

kesztését legmodernebb szabásban és elsőrangumunkát nyújtva.

Mossa hirdetés

Tisztelettel Flegman Gézáné

Darvas harisnyái legjobbak

* Schwimmernél 1 kgr. finom kecskei.

* Legjobb telefonkészülék villanykörtével manometer raktáramról. Házi telefon s villany szerelést, minden fémipari s esztendőmunkát, javításokat igen szolid áron vállal Raiz elektromechanikus, Szalárdi-utca 9, Telefon 512.

Nem szűnik meg a tüdőbetegek szanatóriuma

A tüdővész ellen küzdő nagyváradai egyesület intéző-bizottsága, — miután Gerő Sándor főorvos lemondott, — tegnap átadta a tüdőbeteg szanatóriumot az új főorvos, dr. Ross-kapfi Bélának. Az új főorvos a következőket mondta a Nagyvárad munkatársainak:

— Az ötérbizottság megbízásából átvettem a szanatóriumot. Dr. Karácsonyi János püspök neve elég garancia arra, hogy a felmerült hibák és hiányok kiküszöböltek. A szanatórium nem szűnik meg, már új beteget is vettünk fel s ezután is fogjuk. Csak az egész társadalom közreműködésével lehet eredményt elérni abban a nagy küzdelemben, amely a tüdővész ellen folyik az egész világon. A szükséges összeg előteremtésére tervezetünk logunk kidolgozni s felkerjük a város vezetését is, hogy támogassa munkánkat és az intézményt, mert a tüdővész elleni védekezés a legnagyobb közegészségügyi érdek. Az egész intézet fertőtlenítjük s ellátjuk mindazzal, ami a védekezésre és a betegek gyógyítására szükséges.

Felkerestük dr. Grósz Menyhértet, aki a tüdővész elleni küzdelem Nagyváradon meg szervezte s harminc éven át vezette, hogy miképpen látja az intézmény jövőjét s mi lenne a további feladata az egyesületnek s a társadalomnak.

Dr. Grósz Menyhért a következőket mondta:

Arra a kérdésre, hogy a szanatóriummal beállott személyi változás kapcsán hogyan gondolom el az intézmény jövőjét, a következőket válaszoltam:

Ami magát a szanatórium prosperálását illeti, az a meggyőződésem, hogy az megfelelően képzett, lelkiismeretes orvos vezetése alatt felvirulhat.

Azonban úgy tapasztalom, hogy úgy a „tüdővész ellen küzdő egyesület” vezetősége, mint a nagyközönség úgy képeli, hogy a szanatórium prosperálásával kielégítő módon folyik a küzdelem a tuberkulózis ellen.

Ez végzetes tévedés.

Az egyesületet csekélységem hozta létre, Glatz Antal főispán lelkes segítségével. Az alap-szabályokat én is készítettem s így talán elég illetékes vagyok annak megállapítására, hogy voltaképpen mi célból alakítottuk meg az egyesületet. Nem állított, hogy a szanatórium létesítése nem volt tervbe véve, azonban tisztában voltunk azzal, hogy szanatóriumokkal a tuberkulózis elterjedését megállítani nem tudjuk. A tuberkulózis népbetegség. A régi Magyarországon évente 65–70 ezer ember halt meg e betegségben s állandóan mintegy 300 ezer ember szenvedett e betegségben. Hogyan lehetett volna elképzelni annyi szanatóriumot, hogy e betegeknek csak számbavehető százalékát is el lehessen helyezni? Erre még Németország se volt képes, pedig ott igen sok szanatóriumot állítottak fel.

A valódi küzdelem a tuberkulózis ellen: a megelőzés (profilaxis), vagyis oly módszerek eljárásának alkalmazása, mely megakadályozza azt, hogy a fertőző tüdőbeteg egészséges családtagjait, embertársait fertőzzék. Németország is belátta ezt, miután a szanatóriumok irány hatáskörének elégtelen voltát megállapította s áttért a tudógondozók (dispensaire) sűrű hálózata felállítására.

A tuberkulózis profilaxisának alkalmazása az egyetlen mód, mellyel a betegség ellen küzdeni lehet. Ide tartozik természetesen a szegényebb néposztályok életstandardjának felemelése: megfelelő káseret, jó táplálkozás s különösen egészséges lakás. A tuberkulózis par excellence lakásbetegség. A nedves, szűk, zsúfolt lakásokban nemcsak, hogy élénken szaporodik a tuberkulózis bacillus, hanem a fertőzés is könnyebben beáll.

De még a legnyomorúságosabb viszonyok között is sok eredménnyel lehet küzdeni a gyilkos kór ellen. Dispensairek kellene, melyek kellő anyagi dotáció mellett javíthatják a betegek táplálkozását, gondozzák és patronázzák a hölgyek látogatásaihoz kitaníthatják úgy a beteget, mint a környezetet, hogy miképpen kell a köpetet ártalmatlanná tenni.

A tüdővész ellen védekező egyesület propaganda, röpcédulák, ismertetők füzetei, előadások stb. segítségével is küzdhet a tuberkulózis ellen.

Városunknak ez az egylete eltért tulajdonképeni feladatától s összes erejét a szanatóriumra koncentrált. Hiába küzdöttem racionális feladatért, a Glatz Antalt követő (nem a jelenlegi) vezetőség nem tudott a helyzet magaslatára emelkedni. Nem tudtam az együletet az elterjedésről eltéríteni, visszavonultam a dispensaire

hagyó fala közé s onnan törekedtem a feljebb jelzett szellemben dolgozni. Az akkori vezetőség még a dispensaire segélyezését is megvonta. „Nem tudták, hogy mit cselekednek”.

Tehát konkluzióm a feltehető kérdésre az, hogy az egyesület igyekezzék a mulasztásokat helyrehozni, törekedjék a szanatórium felvirágoztatására, ámde ne hanyagolja el legfőbb feladatát: a profilaktikus küzdelemet. Ha ezt nem teszi, akkor sem nevének, sem feladatának nem felel meg.

A Magyar Párt felhívása a választópolgárokhoz

Nagyvárad város tanácsa f. hó 8-án, csütörtökön tette ki közszemlére a nagyvárad választók névjegyzékét, tehát a törvény értelmében

a kifüggesztés napjától számított 10 napig, vagyis bezárólag október hó 18-ig áll jogában bárkinek felszólalással élni, ha valakit kihagytak, vagy arra nem jogosultat felvették volna.

Miután a közszégi választások fogják e dönteni, hogy a jövőben kik fogják intézni városunk belügyeit s Nagyvárad magyar polgárságára nézve elsőrangú fontossága, hogy a magyarság a város kormányzatában számarányának megfelelő képviselőhöz jusson.

A Magyar Párt helyi tagozata becsületbeli kötelességévé teszi minden nagyvárad magyar választópolgárnak, hogy a közszemlére kiált választói névjegyzékét betekintse s amennyiben abból kihagyták volna, felvétele iránt a szükséges lépéseket haladéktalanul megtegye, annál is inkább,

mert ez úgyszólván semmi fáradságába nem kerül.

Nem kell egyebet tennie, mint személyi adatainak (név, foglalkozás, születési év, pontos lakcím, állampolgársági szám) közlése mellett bejelentenie bármelyik helyi magyar lap szerkesztőségénél azt a tényt, hogy kihagyták,

a többi ingyen, minden költség nélkül elintézik a Magyar Párt önkéntes jogvédője.

Különösképpen felhívjuk a választópolgárok figyelmét arra, hogy a felszólamlások írja mások személtévé vonatkozolag is gyakorolható, tehát ha valaki mások kihagyásáról szerzett tudomást, a rendelkezésre álló adatok közlése mellett ezt is jelentse be. Ne varjon senki az utolsó napig és teljesítse mindenki kötelességét önmagával, lakóhelyével és családjával szemben!

Az Országos Magyar Párt nagyváradai és biharmegyei tagozatának ideiglenes vezetősége.

A Mizrachi szervezet erdélyrészi központjának ünnepe

Szimchasz Tóra napján, a Tóra örömmünepének napján, a Mizrachi erdélyrészi központja rendszeres ünnepséggel szokta egy banketi rendezésének keretében megünnepelni.

Az elmúlt évben is a szokásos ünnepségre gyűltek össze Nagyvárad cionistái és az ünnepség alig vette kezdetét, midőn Glasner Móse kolozsvári főbbi tanítványa, Mittelmann Jakab ur lesújtott szomorú hírt közölt a bankettre összegyűlt közönséggel, hogy Glasner Móse főbbi, a Zsidó Nemzeti Szövetség örökös díszelnöke, a cionista mozgalom egyik legmarkánsabb alakja, Erec Jisraeleben családja körében meghalt. E szomorú hír bejelentése után az ünnepség azonnal feloszlott és mintegy lídernyomásként nehezéd szomorú hírről távoztak az ünnepélyről.

Immár egy esztendeje, hogy Glasner Móse főbbi őseinek szentföldjén Erec Jisraeleben, Semini-Aceresz napján meghalt. Halálának évfordulója napján a nagy mester lelkiúdvéért a Mizrachi, a Ceire Mizrachi és a Nagyváradon élő tanítványai Misnajt tanultak. Könyvekig meghatottsággal emlékeztek meg a nagy talmudtudós hervasztatlan érdemeiről.

Vasárnap délután Szimchasz Tóra napján a Mizrachi erdélyrészi központja a Bihor-ütemben 200 terítékes banketi keretében ünnepelte ezidén is a Szimchasz Tóra ünnepségét. A rendezést a Ceire Mizrachi ifjúsági egyesület végezte nagy körültekintéssel. A házigazda tisztviselő a Mizrachi vezetősége látta el. A cionista táborból résztvettek az ünnepségen: dr. Váradai Odón a Zsidó Nemzeti Szövetség helyi csoportjának alelnöke, dr. Bárdos Imre, a Keren Hajjeszod elnöke, dr. Markovits Ignác Keren Lajmeth biztos és a cionista ifjúsági csoport, a Barissia.

Altmann Sámuel, a Mizrachi elnöke, lendületes szavakkal emelkedett szólarra. Beszédének bevezető részét az elhunyt Glasner Móse főbbi emlékének és érdemeinek méltatására szentelte. Profétának nevezte a nagy Gáont, aki mint Kolozsvár főbbi és mint első nagy talmudtudós, korának igazi nagysága, az egy-

düli és az első volt, aki az erdélyi papok közül a cionista mozgalom élére állott. „Ich bin ein Weiser Rabe”, mondotta egy alkalommal a nagy Mester egy cionista kongresszuson Kolozsváron. A cionista kongresszus a Zsidó Nemzeti Szövetség örökös díszelnökévé választotta. Szónok megemlékszik arról, hogy Glasner Móse hervasztatlan érdemeket szerzett és nevét halhatatlanná tette a zsidó reneszánsz történelmében.

Koós Zsigmond, az ősz talmudtudós volt a következő szónok, az ősz aggastyán szinte fiatalos lelkesedéssel buzditotta a hallgatókat a palesztinai újjáépítés munkájához. Beszédében rámutatott arra is, hogy nem elegendő Palesztinára újjáépülést csak imában kérni és várni, amíg a nagy harsonát megfújják, amely az egész világon hirdeti fogja, hogy megjött a Messiás. Palesztina felépítéséhez Chalucokra és dolgos munkásokra van szükség. Palesztinát a maga kopárságából kell építeni és egy újjáépült Palesztina meghozza a Messiás királyát, aki megfuvatja a nagy Sáfart és szabad lesz az út Erec-Jisraelebe. Szükségesnek látja az együttműködést még az ugynevezett vallástalan cionistákkal is. A természetlen kopár kietlen Palesztinát edenkerté kell varázsolni.

Mittelmann Jakab, mint Glasner Móse egyik tanítványa emlékezett meg nagy mesteréről. Leles beszédét tartották még: Berkovits Bernát, Wasserstrom Sándor, Rath Efraim, Silberstein Aron, dr. Markovits Ignác. Juszt Móse, Nussbaum Sámuel, a Zs. N. Sz. társelnöke záróbeszédével és a Hatikva hangjai mellett igen lelkes hangulatban oszlott széjjel az ünnepelő közönség.

Blum Zsigmond.

Kecstyű tisztítást és javítást, valamint minden nemű bórúrk tisztítását szakszerűen teljesíti
KEPES ELEK orvosi kötszerész Sas-passage

Uri szabó üzletemet Str. Saguna (Kapucinus)-u. 16. sz. a megnyitottam.
Készíték angol és francia uri-divat ruhákat a lehető legszolidabb árban **Einhorn Béla**

Mielőtt BUTORT vásárolna, DANIBERG és WALDNER butornagyáruházát
tekintse meg Wallerstein Ferenc Utódai Str. Nic. Iorga (Zöldia-utca) 19. sz. 119

Sorozatos kultur-előadások a Csarnokban

A nagyvárad Kereskedelmi Csarnok vezetősége állandóan éhben tartja az aktuális gazdasági kérdéseket. Minden eszközt és alkalmat megragad, hogy Várad kereskedelmi érdekében ne csak szavakban, de tettekben is kifejezze az óhaját és az illetékes fórum elé vigye a kereskedelem bajait és sérelmeit. E mellett a Csarnok most igen helyesen és dicséretreméltóan áttér egy másik tételre és tagjai szellemi életének előmozdítása érdekében igen szép és internaciális jellegűnek ígérkező nyílt ismertetésszerű előadások rendezését vette tervbe.

Kétségtelen, hogy a egyszerű akció szellemi indítását Fried János dr főtitkár ismert aktivitása adja meg. Az előadások karaktere az, hogy olyan problémákat öleljenek fel, melyek egyrészt mint kulturbereket, másrészt mint kereskedőket kell hogy érdekéljenek.

Az előadások november elején vennék kezdetüket és az eddig kialakult program szerint fokozatosan ezek a kérdések kerülnek előadásra.

1. Stephenson-tünnepély: Tárgysorozat: a) Emlekbeszéd Stephensonról és a vasút gazdasági és kulturális jelentőségéről feltalálásának 100 éves évfordulójának alkalmából. Ennek. b) A vasút fejlődésének bemutatása vetített képekkel.

2. A rádióról bemutatásokkal.

3. A kémia legújabb problémái.

4. Védővám, szabadeszkedelem cobden.

5. A gazdasági erők szerepe az emberiség fejlődésében.

6. A polgári társadalom kialakulása a kereskedő, mint a kultúra pionerja.

7. Az újabb román irodalom.

8. Az újabb magyar irodalom.

9. A ma emberének lelki világa és vágyódásai a lelkigyógyulástól.

Előadók: Adorján Pál rádiómérnök, dr Dienes Pál, dr Fried János, Kerekes Manó, Kursinszky Kálmán, Radó Pál, dr Silbermann Jenő és egy román előadó.

Megalakult a nagyvárad jogászegylet

Nagyvárad és Biharmegye jogi életében nagyfontosságú esemény a Cercul de Studii megalakulása. A napokban alakult meg a nagyvárad ügyvédi kamara disztermében a nagyvárad jogászvilág nagy érdeklődése mellett a Cercul de Studii, melynek tagjai bírák, ügyészek, ügyvédek, ügyvédjelöltek. Célja, hogy előadásokat, vita-estélyeket tart a fontosabb törvényekről, rendeletekről, ezeket ismerteti, a törvényjavaslatokat megvitatta, kritikailag feldolgozza, a joggyakorlat fontosabb eseteiről beszámol és e tevékenységével nagy szolgálatot tesz jogi életünknek. A Nagyvárad Jogászegylet elnökevé dr Kiss Dóme dékán választott meg, társelnökök lettek dr Ilie Andor táblai tanácselnök, dr Zsigre Miklós, dr Ney Pál. Titkár dr Lazar Livius, pénztárnok dr Marcus Péter. A közgyűlés elhatározta, hogy a jogi anyaga szerint öt szakosztályt állít fel, a magánjogi, büntetőjogi, közigazgatási, kereskedelmi és pénzügyi, közgazdasági szociális szakosztályt.

A közgyűlés választmányi tagokul a nagyvárad és biharmegyei jogászvilág köréből a következőket választotta meg: dr Adorján Armin, dr Andru Széver, dr Ardelean Jusztin, Anghelescu D., Bernát Lajos, Boross János, Bleda László, Bock Alfred, Bogdan Jonescu, Banc György, Cosma Gábor, Czeglédi Miklós, Ciovisi Agoston. Egri Gergely, Erdélyi Széver, Fildán Emil főügyész, Fehér Adolf, Fodor Péter, Fried János, Grünstein Bernát, Gyöngyössi István, Gáll Pál, Gál Jenő, Hunya Benedek, Ieranc Nerva, Koós Mózes, Kiss Gyula, Killner Béla, Kauffmann Gyula, Kepes Miklós, Kocsán János, Krüger Jenő, Lazar Aurel, Lengyel Zsigmond, Mangra Demeter, Márta Sebestyén, Mocsn Miklós, Mailath Oszkár, Mandel Viktor, Nicu Mircea főügyész helyettes, Nyéki Jenő, Márkus Péter, Olasz Béla, Popescu György, Pop Miklós, Popovici Constantin, Pojnar Miklós, Perczel Adolf, Popovici Enea, Popescu Cornél, Pálmai Henrik, Pelle János, Petry Gyula, Pop Romulus, Popescu Péter, Popa Teodor, Prodan Teodor, Rozvány Jenő, Roxin Teodor, Stern László, Simona György, Steiner Ervin.

Thury Kálmán, Turla Miklós, Tacian Román, Triff Titusz, Várad Odón, Várad Miklós, Vajda Kornél, Virányi Laos, Weiszberger Lipót.

Utolsó válaszm a pelbárhidai jegyző nyilatkozatára

Igen tisztelt Szerkesztő ur! Crainic György pelbárhidai jegyzőnek b. lapjuk f. hó 8-ik számában megjelent nyilatkozatára, kérem az alábbi válasz közlését: Engedje meg, hogy ilyen csunya dolgokkal kell foglalkoztatnom nagybecsű lapját, azonban mielőtt lezárán ezt a polemikát és amidőn közlöm, hogy a Crainic jegyző ur által közölt adatok

hamisak és valótlanok, ezen rágalmakért még a mai nap folyamán a büntető feljelentést ellene megírtam

üggyedem után, a nagy nyilvánosságának a tisztázására felhozott vádakkal szemben még csak az alábbiakat közlöm:

1. A mérnököt, aki a földet parcellázta, maga a jegyző alkudta ki és egyezett meg vele olyformán, hogy a mérnök kapjon holdanként 50 leit, ő, a jegyző 30 leit és költségre 5 leit. Ezt igazolják: Pállos mérnök ur, Albucz Sándor, Pascu Anton, T. Szilágyi Gábor, akik előtt a mérnök ur ezt kijelentette.

2. Hogy milyen pontos volt a jegyző a mérnökkel szemben a kifizetésnél, igazolják a szeptember 21-én történtek, amikor a mérnök ur otthagyta a munkát és az állomásra ment, azonban az emberek utóérték és visszakényszerítették és amikor délbén, 12 órakor elmentek a jegyzőhöz, aki még aludt és csak az emberek haragjától kelt fel, átadván a mérnöknek 9000 leit és mondván, hogy a többi pénzt délután fogja kifizetni, erre tanuk: Erdei Sándor, Mester György, Mészáros György és Pascu Anton.

3. Hogy a hadiözegeket minden kifizetéskor megrövidítette 10-25 lejjel, igazolják: Özv. Herer Jánosné, özv. Erdei Péterné, özv. Furulyás Gáborné, Peles Mária férj. Fényes Gáborné és T. Szilágyi Gáborné.

4. Hogy egy leltárt felvett 2000 leit, igazolja maga özv. Nagy Flóriáné.

5. Hogy nem nekem fizettek az emberek az obstea-földek megszerzéséről, illetve ezen ügyben mintegy 6-szori bukaresti utiköltségei fejében holdanként 60, összesen 45.000 leit, továbbá, hogy az emberek annak idején holdanként 100 leit ígértek, de nem kellett, mert ők csak az effektív kiadásokat fedezték, igazolják: Albucz Sándor, Szoboszlai József, Gönczy Ferenc, Mester Gábor és Kiss István.

6. Hogy nem én osztottam fel a földeket és hogy én csak az Obstea elnöke voltam, tehát semmiféle manipulációm nem volt, igazolják: Albucz Sándor, Kiss István, Mester Gábor és Szoboszlai István.

7. Hogy az Obsteának a szerződés 5 évre volt megszerezve és így is megkötve, azonban ennek dacára a szerződés 7. szakasza értelmében és mindenki hibáján kívül (csupán azért, mert új igénylők támadtak, akiknek ki kellett osztani a földet és amely igénylők jogosságával szemben, az Obstea nem akart szembe szállani, de meg nem is tehetette) a földmívelési ügyi minisztérium már az első év leteltével egyoldalul megszüntette a szerződést, igazolják: Albucz Sándor, Szoboszlai József, Gönczy Ferenc és Mester Gábor.

8. Hogy Obstea-tagonként nem 1600 négyzetl lett kímérve, hanem csak 1500 négyzetl (ez a helyes), igazolják maguk, akik kiosztották és pedig: Albucz Sándor és Kiss István, tehát nem én osztottam ki.

9. Hogy a tagoktól beszedett pénzek hova fordítottak, az nem tartozott soha és nem tartozik a jegyzőre, miután az Obstea törvény rendelkezései alatt áll, az többször meg lett a minisztérium által vizsgálva és rendbe talva. Elfelejté Crainic jegyző, hogy ő volt az, aki a segédjével együttesen felheccelte a népet, hogy tegyen feljelentést az Obsteák központjainál szabálytalan kezelés miatt, mondván, hogy

az Obstea vezetősége többet szedett be tőlük mint amennyi jár, ezért én — az elnök — vagyok felelős és nekem fog kelleni megtéríteni a többletet (amint ő számolt: 78.000 leit). Erről az emberek közül némelyek lépve mentel megírták a feljelentést és a megírt vizsgálat igazolta az Obstea törvényes eljárását, mellyel szemben nekem meg kellett volna tenni a büntető feljelentést a rágalmazás ellen, de nem tettem azt, mert meg voltam róla győződve, hogy ők csak vak eszközei voltak a jegyző bosszúvágyának.

10. Neufeld Lipótnak sem én, mint a Obstea elnöke, sem pedig az Obstea mag földet bérbe nem adtuk, ez is szemcséde hazugság, mert Neufeld maga szerezte a bérlet direkt az Obsteák központjától és az hivatalosan ránk lett kényszerítve, igazolja ezt az körülmény is, hogy ma is perben van a Obstea Neufeld ural, még pedig a töle elve földek szántási béréért, mert öneki az Obstea központ több földet adott bérbe, mint amennyi az Obstea neki meghagyott.

11. Azt hiszem, ezzel lelkiismeretesen megválasztom Crainik urnak, igazolva, hogy mindenkor becsületesen és lelkiismeretesen jártam el, nem volt soha a jelszavam: «azonnal meggazdagodni» és nincs is arra szükségem, de hogy Crainic ur milyen lelkiismeretesen járt el, amióta a községünket szerencsétlenül jelenlétével, a fentiekben kívül igazolják megkövetkező, ellene felmerült és felesleges hatóságainak betérjesztett panaszok:

12. A határszéli legeltetési díjakban a meg

Éliás Sarkas

angol és francia

női divat szabószága

Nicolae Iorga (Zöldfa)-utca 6, 1-ső emeleten van

Reisinger Arnold mechanikai üzeme

Str. Alexandrii 48

Schöberl-ágyak

készen és megrendelésre kaphatók 3500 Leiertől

ART KARPITOSNAL

Strada Cosbuc (Szalárdi-utca) 9. Rosenzweig-palota
Minden e szakmába vágo munkát legszolidabb árban és felelősség mellett készülnék.

KEPES ELEK
orvosi kötszersz, Sas-passagó 20.
Saját készítményű
SÉRVIHŐK, HÁSKÖTŐK
gummihiányok, speciális
kötszerek, női és férfi övszerek.

Welsz Pál és Fischmann Eva
angol- és francia nődivat szalon

Str. Rimanóczy-utca

Szülők figyelmébe!

Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy a közeli iskolai szezonra mindenféle iskolaszert, rajzeszközök, írószerek a legjobb minőségben a legolcsóbb árban

VICTORIA könyv- és papírkereskedésnél
Str. Avram Iancu 8. sz. — Sas bejártattal szemben
szerezhetők be.

Zboray és Dr Andriská Nagyvárad legrégibb szücs és szörme nagyáruházában Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 8 szám alatt

Szörmeáruk nagyválasztékban
Hosszu szil bunda 11,000 leitől.

20. október 13.

20. le helyett házként 48 leket szedtem, ami 280-360 háztól megkezdés kü-

A községi legelőből ma is használ a hajaira mintegy 3 kat. holdat.

Dacára a község többször ismételt kérelmére, máig sem volt hajlandó megejteni az az legelő elszámolásokat, nem a jelen és még a múlt évről sem.

Sajtó Györgytől beinkasszál 1500 leit, egy unokája, aki a határon jött át, nála maradt.

En adatok «a hajsz», amint a jegyző válaszában, amelyekkel egyelőre nem tud kijönni, gondolva, hogy a jegyző nem hivatkozni további közleményekre, de mi «válaszol», hát megvilágítottam az eseményt a nagy nyilvánosság lásson és ítéljen, mert a teljes hatósága még nem ítélt, mely okból, nem tudom.

Újra az a «válasz» végén még kijelenti, el fog hozni ellenem más adatokat is, ha odaírom ma-am. Hát felelőltöm őt, csak jöjjön azon adatokkal elő, ne lesimodón igyekezzék alattomos vádakkal menteni, amit tud, csak adja elő bátran, hiszen az én életem mindenki részére könnyű és mint lelkész, abban bárkinek nyitott szabad betekintést engedek.

Még csak annyit, hogy nevezett jegyző véle újabb közleményeire válaszolni nem és amint megjegyeztem, nevezett jegyző a feljelentést a bíróságnál ma megírtam. Magda Főzserkesztő ur nagyraecsúlésem ését.

Bibárhida, 1925 október hó 10.

Stefan Fetcu.

lelkész.

A Heyman-szinkör avató estéje

tekintélyes anyagi áldozat, a pénznek, izés és művészi törekvésnek hármas egysége meghozta a maga eredményeit: fényes éggel a dekoratív határok szerencsés kihasználásával nyitlak meg szombaton este a szinkör kapui. A tradíciós Fabódé, mely dökön át, mint egy szinpadról leöregedett herőina, csöndben, elárvultán és elleledett le a dícsőséges múltjának szürke jelenét, obta avult parókáját. Meggrázta negyedatos, melyet, pókhálószerű emlékköntőszinte kedves kihívással fitogtatja — egy jubiláris évszám fordulóján — hogy raresti világítás, egy kis ellenőrs kólorit, föltett kosztium mellett tetszetős, kíváncsogaz anyja is, huszonötéztendejét betöltött fia: a közház mellett. A kicsinosodott és zászarára vágó Fabódé megnyitása elé ülő, talán túlságos felfokozással nézett a nézők. Akik ismertek puritánabb formájakkal láttak még deszkáin a váradi színésztörának nagyságait — a maguk fiatalágamlekeiket vágyták visszalopni a szívükbe. Az t a kíváncsiság, az apáktól-anyaktól halregelő beszéd, sok-sok írás hozta ide. A Fathát divatos ruhát kapott anélkül, hogy formáját, báját elkasirozták volna. A válogatott és díszes közönség, éppen a zott emlékek kapcsán, paradés díszszel, a re-parré-nak ünnepi színével akarta fölteni a maga részéről is a könnyebb muzsák alátáta került ősi hajlékot. A nyájas miliómegszóltak a rég nem hallott csengő és felölt a függöny. Egy percet még, a karcsupos páholyok őleben kíváncsán és észlelzigalommal látszóvazte egymást a publikés néhány perccet szenteltek itt-ott annak, ebben-abbán a lözsében hajdanta ki...

Márcus István színészeti főfelügyelő lépőgyönyök elé és a színházavató premier-kőeg első tapsa fogadja. Román nyelven tartözönsg tetszésnyilvánító tapsa mellett ékeformált és találó hasonlatokkal díszített betet. Az igaz és szabad művészetnek határo-nem ismerő nemes szuverenitását aposztro-á. Beszédében — többek között — ezeket dotta:

— Meghívtak engem is — ugymond — a nyitó ünnepélyére e színházban, ahol diák-omban a magyar színházi kultúra legvalóbb ezentánsit láttam és hallottam. Azóta az helyről előléptem — a szinpadra; a lelkes olóbból, ami voltam, az emberi kultúra és

civilizáció szerény munkássá vá lettem. Változtak az idők, sok minden megváltozott, de mi megmaradtunk nemesnek, megértőnek, ami voltunk. Magában véve az a tény, — hogy országunkban együtt látjuk egymást ilyen ünnepségen, amelynek hivatása az intellektuális tökének nemzeti különbségre való tekintet nélküli használata, — örömmel kell, hogy eltöltőn mindenkit, aki csak a polgárok közötti megértés magvát hordja lelkében.

A frissen fölcspapó taps már a rivaldák előtt megjelenő Parlagi Lajos művezető-igazgató-nak szólott. Látható elfogódottsággal és benső izgalommal szólott a közönséghez, mely egyben az ő régi közönsége is. Ez a publikum elkísérte szeretettel és ragaszkodással új vállalkozásáig is; Parlagi Lajos volt eszmái életrehívója ennek az új szinkörnek és szavai meleg közönsétek voltak, a hatóság, a közönség és mindazok részére, akik biznak tiszta hitében és tervei teljes megvalósításában.

A műsorhoz szorosabban tapadó rész akkor következett, amikor Tabéry Géza, a kitünő író jelent meg. Előjáró beszédében bepillantást adott a lelkesedésnek, művészi akaratnak kulisszái mögé a fokról-fokra emelkedő építkezés-től a mai beteljesedésig. Majd finom átmenettel lért a Ma utjáról és egy ragyogó multnak illatokat kapuit nyitotta meg. Ez a levendula-illat Bathlen grófnak egyik levelelőb áradt; finom gavallérnak aromás soraiól, melynek tórdet hajtó betűi a kedvességnek: Prielle Cornéliának őlebe hullottak. Tabéry szavai nyomán testet öltött megelevenedett a kép. A Ma töffögött be autóján, melyből a jelen játékos és táncoló könnykö-sége, a szanzon, a diszuse-primaadonna pajkoskodott ki. És ekhós szekerén stációzott a Mult: krinolinos ruhában Prielle Cornélia, ajkán Lavotta dalával. A romantikus, szép elgondolást

A Nagyvárad negyedik ajándékcsoportja

A Nagyvárad negyedik ajándékcsoportját ismertettük az alábbiakban. Ezt az ötös könyvcsoportot minden elolizetónk megkapja, aki negyedévre egy új előfizetést gyűjt; tíz könyvet kap az, aki félére gyűjt új előfizetést.

101. Jókai: Rab Ráby (4 kötet), Dickens: Karácsonyi ének.

102. Krudy: Podolini kísértet, Herczeg: A honszerző, Kádár Lehel: A három galamb, Anders: Madagaskar, Moly: Ma Eddin kincse.

103. Hevesi S.: Az igazi Shakespeare, Lagerlöf: Szent Veronika zsebkendője, Herbert Spencer: A katonai- és iparostársadalmak szociológiája, Bónyi: Holnap, Pásztor: Nászhajó.

104. Kiss József: Összes költeményei, Benedek Elek: Kismama könyve, Gracia: Mint szélben a nád, Bródy: Regényalakok, Kálnoki: Igancenci.

105. Jókai: Rab Ráby (4 kötet), Szilágyi Sándor: Mint a pónix madár.

106. Krudy: Podolini kísértet, Kálnoki: Veronikaék szerencsége, Komáromi: Tilinkó, Barna-Ujhelyi: Játékkönyv, Lux Terka: A Una Corda.

107. Daudet: Ifj. Fromont, Babits: Golyakalifa, Pekár: Magyar költők szerelmei, Benedek Elek: Szülőföldem, Balassa és Emőd: Magyar kabaré.

108. Molnár: Üvegcsipő, Balzac: César BirtotEAU, Bokor Malvin: Vihar, Bónyi: A menekülő ember.

109. Dickens: Akinek tücsök szol a tűzhe-lyén, Guy: A rózsaszín ruhás lelkiismeret, Jókai: Rakóczi fia (3 kötet).

110. Szederkényi: Amíg egy asszony eljut odáig, Mereskovszky: Michel Angelo, Komáromi: Elment a nyár, Lux Terka: A Una Corda, Bertrand: A filozófia alap problémái.

111. Jókai: Önmagáról, Balzac: César BirtotEAU, Heimburg: Süt a nap, Ruskin: Az utol-sónak is, Reuter: Margareta küldetése.

112. Jókai: Szabadság a hó alatt (4 kötet), Szenes Béla: Buta ember.

113. Krudy: Vörös postakocsi, Lőrinczy: Utitársaim, Bárony: A boszorkány, Jean Ram-meau: A granadai rózsza, Barta: Cincéri és Cin-cera.

114. Tormay: Viaszfígurák, Grácia: Mint szélben a nád, Jókai: A Magiai család, Wey-mann: Biboros szolgálatában, Rosny: Az arany Gyapjú.

115. Herczeg: A honszerző, Daudet: Ifj. Fromont, Tristan: Allamtitkő, Woss Rochard: Ket-ember, Kipling: A rőzsés fiú.

116. Jókai: Rab Ráby (4 kötet), Kosáryné: Filoména.

117. Molnár Ferenc: Vörösmalom, Grácia:

Pintér Böske személyesítette szerencsés külső eszközökkel és belső valórral. A nép-szerű primaadonna ma is a közönség kegyé-ben van és bőségesen jutott ki neki a lap-sokból. Virág Lajos következtet, a ki né-hány szép dalt adott elő tetszés mellett. Az es-tének kétségkívül fénypontja és legvonzóbb szá-ma Medgyaszay Vilma, a nemzetközi szin-padoknak is dédelgetett széke Mimije volt. Szinte komikus dolog volna ma és most fölfedez-ni Medgyaszayt, amikor gazdag és színes tehet-sége már régen beragyogja azt a műfajt, mely-nek ez a bájos asszony a megteremtője és ma is egyedül álló képviselője. Magyar szanzonja, fran-cia és német dalai a finom racenak teljes illu-zióját adták és a közönség áll tudott betelni vele. Két részre osztott műsorában a zongora-kíséretet Guttman Miklós látta el stílusos-an és gondosan.

Ezzel be is fejeződött a szinkör avató es-téje. Mindent egybevetve, nem volnánk őszin-ték és a közönség nagyobb részének véleményét se fedné soraink, ha elhallgatnók, hogy a sok ambícióval előkészített premier-műsor még nem volt teljes. Voltak olyan hiányok és hézagok, melyek pótlásra szorulnak és meg is vagyunk győződve, hogy a direkción, mely eddig is olyan horribilis áldozatot hozott, ezt a részt be fogja hozni. Befolyásolta az első percek intim hangu-latát az is, hogy a fűtőkészülék még nem volt rendben és a fölperrelő várakozást meghűtötte a hűvös októberi este. Ezek azonban mind olyan dolgok, amelyen segíteni lehet és amit éppen a színház érdekében reparálni kell is.

Élénk feltűnést keltett a világhírű Rudolf Mosse r-t. ötletes reklámfüggönye, mely a köz-ismeret Klein címestő (Str. Cuza Voda, Szacs-vay-utca 39. sz. alatti) műtermében készült.

Mint szélben a nád, Wohlzogen: Kegyelmes asszony gyermekei, Bruun: Az ígért szigete, Schöpplin: Mosoci Pál szép nyara.

118. Holnap, Gábor Andor: Szépasszony, Lovik: Az aranykéz, Spencer: Katonai- és iparostársadalmak szociológiája, Csehov: Párbaj.

119. Jókai: Minden pokolon keresztül (2 kötet), Jókai: Rakóczi fia (3 kötet).

120. Molnár: Liliom, Russel: A filozófia alapproblémája, Orczy: Megfizetek, Kóbor: Ő akarta, Kádár Lehel: A három galamb.

121. Szép Ernő: Egy kis színház, dr Bródy: A szépségápolás művészete, Bokor: Vihar, Tinsau Leon: A legjobb rész, Lőrincz: Falusi po-tentátok.

122. Bónyi: Holnap, Lovik: Levelesláda, Hermant Abel: A híres színésznő, Reuter: Margareta küldetése, Nagy Endre: Oh, az a vén kujon.

123. Jókai: Szeretve mind a vérpadig (5 kötet).

124. Molnár: Üvegcsipő, Lakatos: Bazilides Éva, Babits: Golyakalifa, Berczik: Hogy születik a szerelem, Hevesi Sándor: Az igazi Shakespeare.

125. Lovik: Az okosok és bolondok, Lakatos László: Bazilides Éva, Balzac: César BirtotEAU, Madzsar: Az ember származása, Fábian Béla: Orosz pokol.

126. Jókai: Tengerszemű hölgy (2 kötet), Jókai: Aki a szívét a homlokán hordja, Caine: A Manxman, Kóbor: Ő akarta.

127. Pierre Loti: Krizantém asszony, Hevesi Sándor: Az igaz Shakespeare, Lovik: Az aranykéz, Bónyi: Holnap, Molnár Ferenc: Hattyu.

128. Molnár: Üvegcsipő, Jókai: Fejedelem és Fra diavola, Jókai: Esetek Petőfi életéből, Szilágyi: Mint a phönix madár, Lőrincz: Utitársaim.

129. Csehov: A párbaj, Molnár: Liliom, Szederkényi: Amíg egy asszony eljut odáig, Bródy: A nap lovagja, Bónyi: A menekülő ember.

130. Leblanc: Arsene Lupin házassága, Dosztojevsky: Fehér éjszakák, Csehov: Az orvos felesége, Kellerman: Az alagút, Cricker: Asszony a bakon.

131. Curts Mahler: Egy asszony, akit nem szeretnek, Molnár: Színház, Bokai: Mi férfiak, Bálint: Táncosok és artisták, Földes Imre: Fekete ország.

132. Pekár: Topáz királyné, Bródy: Naplovagja, Molnár: Hattyu, Ebers: A nővérek, Mau-passant: A rondoli lányok.

133. Molnár: Vörös malom, Krudy: Podo-

linyi kísértet, Jean Schultzt: A fogadalom, Tolsztoj: Szerebranj herceg, Moly: Karnevál.

134. Dickens: Akinek tücsök szol a tűzhe-lyén, Balla: Anonima levelei, Mereskovszky: Michel Angelo, Komáromi: Csanak András Bécsben, Lengyel Menyhért: A táncosnő.

135. Jókai: Lenci Fráter, Heller: A nagy-herceg pénzügyei, Maupassant: A rondoli nővérek, Nagy Endre: Oh, a vén kujon, Clausen: Feri bácsi.

136. Jókai: Aki a szívét a homlokán hordja, Jókai: Rab Ráby (4 kötet).

137. Bródy: Regényalakok, Bókai: Mi fér-fiak, Stratz: Édes hazám, Rossny: Az arany-gyapju, Csehov: A párba.

138. Jókai: Szabadság a hó alatt (4 kötet), Lázár: Ruth.

139. Krúdy: Palotai álmok, Lőrincz: Az öz-vegy falu, Bródy: Lira, Bársöny: A boszorkány, Clausen: Feri bácsi.

140. Surányi: Mester, Kóbor: Csillagok felé (2 kötet), Peterdy: A kétlelkű Éva, Lagerlöf: Szent Veronika zsebkendője.

142. Molnár: Liliom, Grácia: Mint a szélben a nád, Nagy Endre: Oh, az a vén kujon, Wohl-zogen: A kegyelmes asszony gyermekei, Schultzt: A fogadalom.

143. Csathó: Te csak pipáld Ladányi, Wey-man: A bitoros szolgálatában, Jókai: Fiselek Petőf: életéből, Bródy: Bródy: Apró regények, Kóbor: Ő akarta.

144. Jókai: A három má-ványfej (3 kötet), Jókai: A gazdag szegények (2 kötet).

145. Molnár: Színház, Jókai: Két menyegző, Daudet: Ifj. Fromont, Barna-Ujhely: Játék-könyv, Lengyel Menyhért: Táncosnő.

146. Daudet: Ifj. Fromont, Molnár: Üveg-cipő, Balzac: Cézár Birottai, Mereskovszky: Michel Angelo, Werner: Andrásfalvy de An-drásfalva.

147. Jókai: Rab Ráby (4 kötet), Kóbor: Ő akarta.

148. Jókai: Cricker: Aszép Neville kisasz-zony, Molnár: Üveg-cipő, Donnai: Lisistrata, Csathó: Blanche avagy a szegény rokon, Balla: Anonima levelei.

149. Jókai: Lenci fráter, Molnár: Üveg-cipő, Wohlbrück: Délnap, Kóbor: Ő akarta, Stratz: Édes hazám.

150. Molnár: Vörös malom, Jókai: Rab Ráby (4 kötet).

151. Prevost: Női levelek, Molnár: Üveg-cipő, Pekár: Topáz királyné, dr Bródy: A szép-ségápolás művészete, Kóbor: Ő akarta.

152. Jókai: Péter Péter, Gábor Andor: Szép asszony, Maupassant: A rondoli nővérek, Csathó: A nők titka, Földes: Fekete ország.

153. Jókai: Rab Ráby (4 kötet), Tinséau: A legjobb rész.

154. Molnár: Színház, Heimbürg: Süt a nap, Jókai: Kétszer kettő négy, Jókai: Egy nő naplója Caine: Manxman.

155. Jókai: Tengerszemű hölgy (2 kötet), Jókai: Aki a szívét a homlokán hordja, Heller Franc: A nagyherceg pénzügyei, Bruun: Van Zanten boldog évei.

156. Jókai: Egy hírhedt kalandor (3 kötl.), Jókai: Minden poklokon keresztül (2 kötet).

157. Jókai: Aki a szívét a homlokán hordja Jókai: A tengerszemű hölgy (2 kötet), Babiits: Golyakalifa, Kipling: Arzöcsk fiu.

158. Jókai: Szabadság a hó alatt (4 kötet), Brete Jean: A nagybácsi meg a plébános úr.

159. Molnár: Vörösmalom, Bródy: A nap lovagja, Grácia: Mint szélben a nád, Jerome K. Jerome: Regényjegyzetek, Voss Richard: Két ember.

159. Molnár: Vörös malom, Bródy: A nap maveszett, Valfefe: A szerelmes Magdolna, Ego: Mély szenvedései, Nagy Endre: Szineai szent Katalin vélegenye.

161. Jókai: Lenci fráter, Szilágyi: Mint a phönix madár, Molnár: Üveg-cipő, Detrail: Ma-Eddin kincse, Anders Ejer: Madagaszkár.

162. Knut Hansum: Viktória, Molnár: Üveg-cipő, Brete Jean: A nagybácsi meg a plébános, Jerome K. Jerome: Regényjegyzetek: Surányi: A mester.

163. Jókai: Szeretve mind a vérpadig (5 kötet).

164. Molnár: Liliom, Grácia: Mint szélben a nád, Leroux: Halál után, Moly: Karnevál, Pekár: Magyar költők szerelmei.

165. Jókai: Rab Ráby (4 kötet), Balzac: Cézár.

166. Jókai: Szabadság a hó alatt (4 kötet), Lőrinczy: Az özvegy falu.

A hatvanévesek nyugdíjazása

Megirtuk annak idején, hogy a nyugdíjtörvény értelmében október elsejétől kezdve nyugdíjaznak a 60 életévét betöltött tisztviselőket. A nyugdíjazás egy bizottság feladata, amely megalakult, de működését a végrehajtási utasítás megérkezésének késé- delme akadályozza. Itt tudniillik arról van szó, hogy a törzsfizetésen kívül a pótlékok beszámítha- tók-e s milyen arányban.

Eközben a nyugdíjazást kérő beadványok fel- gyűlték a bizottságnál s a tisztviselők remegnek, hogy hivatalból kiket fog nyugdíjazni a bizottság. A válasz egyszerű: minden 60 évet betöltött tiszt- viselőt nyugdíjazni kell, de a munka folytonossága érdekében egyelőre meg kell hagyni különösen a kezelő tisztviselőket. Ez az eset a nagyvárai vá- rosi járásbírósnál, ahol hét kezelő tisztviselő be- töltötte a hatvanadik életévét, mind munkabíró és munkáját értő ember, akiket egyelőre nehéz volna pótolni. Épp ezért a járásbírószag vezetője, Bajor Antal táblabíró felterjesztést intézett a törvényszék elnökéhez, hogy a tisztviselők nélkülözhetetlenségé- nek hangsúlyozásával a minisztérium eszközölje ki azok meghagyását addig, míg pótolhatók lesznek. A törvényszéknek egy tisztviselő van, aki betöltötte a 60. életévét, ez Magyar Mihály, alelváltár ke- zelője, aki most hozta rendbe az irattartó olyan szorgalommal és hozzájárulással, hogy az ügyvédek és a jogkereső közönség elismerésüknek adott ki- jevezést.

A vidékről összesen két nyugdíjazás alá eső tisztviselőről érkezett jelentés. Az egyik Szalontá- ról, ahol Halmágyi telekkönyvvizető érte el 76. életévét, de őt már 60. évének betöltése után alkalmazták és Tenkőrl, ahol Kozocsa János már 64 éves. Valószínű, hogy az októberi fizetést nem kell visszafizetniük a 60 éveseknek, mert nem ők a hibások, hogy azután nyugdíjazták őket, mi- kor betöltötték a 60. évüket, esetleg beszámítják a nyugdíjba s részletekben vonják le az októberi felvett fizetést.

Stancescu Stefan táblaelnök az egész ügyet átvette s Bukarestbe utazott, hogy a minisz- tert informálja a 60 évesek további alkalmazása és helyzete tekintetében.

SPORT

Nagyvárad—Arad 4:2 (2:1)

Vége egy mérkőzés, amelynek volt közönsége is. Igaz, hogy az idő is kedvezett és a Károly- pálya hatalmas tribünje végre nem ásitott olyan ijesztően. Több mint kétezer ember nézte végig a váradí válogatottak mérkőzését Arad legjobbjával. A nagyváradiai felállítása kitűnően sikerült Kiss Kálmán szövetségi kapitánynak és csak a halfor ingadozása rontott a hatáson.

A nagyváradiai felállítása a következő volt:

Ströck I.

Bartha—Székely

Berkesi—Körösi—Bertók

Plesch—Kinigly II.—Szemere—Rónai—Csmag

A váradiai nagyon szép játékokat produkáltak. Az összjáték volt a főerőssége a váradinak, de a második félidőben nagyon sokat köszönhetett Ströcknek is, aki nagyon sok veszélyes lövést védett bravurosán. A halvesorban Körösi és Bertók voltak jók. Bartha és Székely védelme erős és ha- tározott. A csatársor legjobb embere Rónai mellett Szemere volt, aki mint centersatár meglepően szép játékkészségéről és tudásáról tett tanúságot. Szem- erét még sokszor fogjuk látni a váradí legjobbak között.

A gólok Plesch, Kinigly, Szemere és Rónai rugták az aradiak kapujába.

Az aradiakról is sok jót írhatunk. Erős és ve- szedelmes ellenfél volt az aradi csapat és élvezetes játékokat produkáltak.

Uj férfi-ruha üzlet

!!

KLEIN SANDOR

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, ismerőseimet és barátait, hogy a **Vaspassagéban** (Erzsébet kalapszalon mellett) **fér- fiu és gyermekruha-üzletet nyitottam**, mindennemű kész férfiruhák, raglánok, télikabátok, szörmebeke minden színben, a legújabb divat szerint legolcsóbb árban kaphó **Sérűi öltönyök, raglánok már 1400 leir**

A mérkőzést Nagy Lajos biztosan és vezette.

Nac ifj.—Törökvs ifj. 0:0. Dacára hogy a két ifjúsági csapat között nagy erő- ség van, a mérkőzés, amelyet Balogh János tett, eldöntetlenül végződött.

Csehország—Magyarország 2:0 (0:0)

Prága—Budapest 1:0 (1:0)

A magyarok erősen érzik Orth, Opat Fogl-testvérek hiányát. Prága város válog is jobb formában voltak a budapestieknek.

Erdélyi eredmények

Kolozsvár—Brassó 2:0 (2:0). A Ko- ron lejátszott mérkőzésen biztosabban mozo- kolozsváriak, Batrin és Csipigan szereztek lo- kat.

Temesvár. Bécsi Wacker—TAC 6:3 Szombaton a bécsi csapat fölényesen gy- TAC-ot, éppen ezért nagy meglepetést hozot- sárnap mérkőzés, amikor a **Kinzi 4:1 arányban verte a Wacker**. — Rapid—Pol- kum 1:0 (1:0).

Arad. Olimpia—Hakoah 4:0 (2:0).

Petrozsény. UCASP—ATE 8:0 (2:0).

Brassó. BMTE—Olimpia 2:1 (2:1).

Szatmár. Olimpia—Sz. Törökvs 1:0.

Nagykároly. SzESE—Victoria 3:2 (2:2)

Máramarossziget. MSE—Nagybánya 2:2 (2:1).

Nagyszalonta. Nagyszalontai SC—Bihor (2:0). Bajnoki. Biró: Löwenstein. Ismét egy- értékes győzelemmel gazdagította a szalonta- pat eddigi kitűnő eredményeit, amennyiben pályán biztosan verte a jóképességi Bihor- szalontaiak teljesítménye határozottan elisme- demel, a csapat minden egyes tagja lelkesen- dött a győzelemért, úgy a védelem, élen kapussal, mint a csatársor kitűnően működik és Weiss igen jó formában vannak. A Bihor- Pop Tamás kapus feltűnően védett, a lelke- lonti közönség többször megtapsolta bravu- déseit. Jók voltak még Bredea Rudolf, Z Vidican. Külön meg kell emlékeznünk a sz- sport klub vezetőségéről, amely határt nem lelkesedéssel dolgozik az egyetemes sport c-

F. év október hó 1-én volt az

Anker Ált. Román Biztosító Társas

Bucarest, Calea Victoriei 1. sz.

alatti helyiségében, nagyobb-

szabású közönség jelenlétében

két, egyenként 20.0000 L

értékű népbiztosítási kötvény

amortizálása sorshuzás után

Kihúzták és a szerencsés bi-

zosítottoknak azonnal kifizet-

ték a következő kötvényeket:

Erdélyben:

20.000.— Lei, kötvényszám 25681,

Mihelffy Albert Cluj, Calea Victoriei 8 sz.

A régi királyságban:

20.000.— Lei, kötvényszám 10.208,

telmann József, Botoşan

GÉPKONSTRUKCIÓ

és javítások, Strada Alexandri 48.

Törött gépresek garantált hegesztése

Gumiharisnya, sérvökölök, haskölök

„Hugica” Str. Nicolae Iorga (Zöldia- u)

Színházi puder Höfer 2 szám három színben kapha

19. október 13.

A miniszterelnök engedélyezte a nemzeti párt nagygyűlését

Bukarestből jelentik: Holnap délelőtt minisztertanács lesz, amelyen végleg megállapítják a parlament megnyitásának programját. Eddigi hírek szerint a programot a következőképpen állították össze.

Délelőtt 11 órakor Tedeum, fél 12 órára képviselők és a szenátorok, valamint a székelyker tagjai a képviselőház kupolaterében gyűlekeznek. Ugyanekkor elindul a nemzeti párt menet a parlament felé, amelyet 101 zászló jelez. 12 órakor pontosan lép be a király és a királyi pár, a trónörökös és a királyi család tagjai. A király felolvassa a beszédét és ezzel megnyitja a parlamenti időszakot. Az első tárgyalások még délután 7 órakor meg is kezdenek, úgy a képviselőházban, mint a szenátusban.

A nemzeti-párt október 18-ára a Dacia üzemében tüntető nagygyűlést akar rendezni és tegnap felkeresték Bratianu József miniszterelnököt, hogy engedélyezze a gyűlést. A miniszterelnök kijelentette, hogy a mai helyzet nem alkalmas az ilyen tüntető népgyűlések megtartására és ezért nem is engedélyezte.

UJDONSÁGOK

A NAGYVARAD ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben:	Vidéken:
Évesre ... 600 lei	Évesre ... 800 lei
Félévesre ... 300 "	Félévesre ... 420 "
Háromhónaposra ... 150 "	Negyedévesre ... 220 "
Órára ... 50 "	Egy óra ... 80 "

A nőegyletek értekezlete Cantacuzino hercegnő akciójára

Felkérem mindazokat a nőegyleteket, amelyek Cantacuzino hercegnő felhívásának megtartására a múlt hónapban összejöttek, hogy ma, október 13-án délután 5 órakor a Kath. Körben megérkeznek szíveskedjenek. Az eddigi tervektől és határozatoktól sokban eltérő változások történtek, amelyek szükségessé teszik eddigi megállapodásaink revízióját. A hölgyek megjelenését annál inkább várom, mert a tárgy a nőegyleteket közelebb hozná.

Kassay Kálmáné,
a Kath. Nővédő elnöke.

* Aki tudni akarja, hogy választó-e, az értesse fel este 6—8-ig a „Nagyvárad” szerkesztőségének tanácsadó irodáját.

* Vasuti jegyet belföldre, külföldre pontosan napi áron válthat a Hegedüs Hírlap-odában. Kérjen telefonon felvilágosítást. Telefon 458.

* A Szigligeti-Társaság matinéja. Vasárnap, 18-án délelőtt 11 órakor a Kath. Körben rendezi első matinéját az idén a Szigligeti-Társaság. A műsoron Petróczy Alice színművésznő és Marót Annie zenevezetők, Czegléd Emmi énekesnő szerepelnek, ez utóbbit színművész Czegléd Irén fogja zongorán kísérni. Egy fiatal tehetséges poéta Tóth Lajos verseiből fog felolvasni, Nosz Gusztáv tanár pedig Szigligetiről tart szabad előadást. A Társaság egyik tagja elbeszélést olvas föl. A matinét Laszócik tanár vezetésével a „Gutenbergek Dalkör” klasszikus dalai egészítik ki. Belépődíj nincs.

* Felavatták a jassi-i igazságügyi palotát. Jassiból jelentik: Az új igazságügyi palotát vasárnap délelőtt avatták fel. A felavatáson résztvett a királyi család, a kormány valamennyi tagja és a pénzügyminiszter kivételével és az egyházi hatóságok Christea Miron hercegének vezetésével. A megnyitó ünnepségek után bankett volt.

* Aláírták a német—orosz szerződést. Varsóból jelentik: A német—orosz kereskedelmi szerződést ma aláírták.

* Mátyás király szülőháza. Kolozsvárról jelentik: Tegnap nyitották meg nagy ünnepség keretében Mátyás király szülőházában az Ereklie-múzeumot. Sándor József a múzeum igazgatója nyitotta meg az ünnepélyt, üdvözölte Utalea polgármestert és méltatta a múzeum múltját és erkölcsi erejét, majd örömmel adott kifejezést, hogy újra átadhatja a múzeumot rendeltetésének. Utalea polgármester magyar nyelven megköszönte az üdvözlést és boldog, hogy a kegyuri jogot a város gyakorolhatja.

* Nyolc hivatalnoknál négy példányban le-másolja a választói névjegyzéket. A választói névjegyzéket tegnap óta nyolc kisasszony másolja le négy példányban. A négy példány egyrészt azt a célt szolgálja, hogy könnyebb legyen a betekintés és csökkentsenek a törléseket. A választók érdeklődése nem szűnik. Mindenki — úgy látszik — tudatában van annak, hogy politikai jogainak a gyakorlása ma nem annyit jelent, hogy csak szavazni kell. Szavazatával járul mindenki ahhoz, hogy az állam kormányzata milyen legyen. Az a kormányzat, melynek ma csak terheit és egyenlenségeit törekvéseit ismeri a polgár, úgy válna mindnyájunk javára, ha tudjuk, melyik az az alkalmas párt, melyik az az önzetlen ember, aki igaz érdekeinket képviseli. Ezért kell a választójog s ennek tudatában önként az adókkal sújtott, egyszerű megváltó nép a listákhoz, hogy jogaikat megőrizze és ha megilleti, de elakarnak ütni tőle, követelje is.

* Házépítők figyelmébe. Amióta a ház-lyek kiosztása aktuálisá vált, különösen érdekli a közönséget, hogyan lehetne a házépítéshez megfelelő tőkét szerezni. Vannak külföldi pénzintézetek, amelyek hajlandók hosszú lejáratú olcsó hitel nyújtani a házépítőknek, igen előnyös feltételek mellett. A bankok azonban csak a szövetkezetbe tömörült házépítőkkel akarják a tárgyalásokat felvenni és ennek a szövetkezeteknek a megalakítását fogják megbeszélni a városháza nagytermében szerdán délután 4 órakor megtartandó gyűlésen. Mindenkinnek érdeke, hogy a hitelnyújtó pénzintézet ajánlatát meg-hallgassa.

* Meghalt a szenátusi merénylő. Bukarestből jelentik: Max Goldstein, akit a szenátusi merénylet miatt ítélték el és aki a jilavai fegyházban volt lezárva, tegnap meghalt. Max Goldstein 40 nappal ezelőtt éhségsztrájkba kezdett. Az utóbbi napokban már teljesen el volt gyengülve és tegnap el is határozta, hogy élelmet vesz magához. Az elernyedt, tört szervezet azonban nem tudta az ételt megemészteni, súlyos görcsöket kapott és hosszú kínlás után meghalt.

* A Royal-bérlet választott bírósága megalakult. A város tanácsa és a Royal-művek bérlet igazgatósága között létrejött szerződés eredményeként, hogy a bérleti szerződés minden évben felülvizsgálható s a viszonyokhoz képest állapítandó meg a bérösszeg. A város és a bérlet Schönbberger Armit és Kelen Béla igazgatóit nevezte be a választott bíróságba, elnökök dr. Popa György közjegyzőt kérték fel. A bizottság e héten tárgyalja a bérlemény kérdését.

* Eltűnt egy görög tábornok. Athénből jelentik: A görög kormány felkerte Plastoras tábornokot, hogy hagyja el Athént, mert jelenléte tendenciózus és politikai félremagyarázásokra adhat okot. Amikor a kormány megbízottja a szállóba ért, ahol a tábornok lakik, hogy őt értesítse a kormány elhatározásáról, Plastoras tábornok gyanús körülmények között hirtelen eltűnt. A kormány a politikai helyzetre való tekintettel elrendelte Plastoras tábornok azonnali letartóztatását.

* Felhívás Nagyvárad lakásbérletihez. Nagyvárad lakásbérleti felhívjuk, hogy tömegesen jelentkezzenek a polgármesteri hivatalnál és ösztözzék ellen, hogy felvannak-e véve a választói névjegyzékbe, mert a közeli közszolgálati választásoknál érvényre fogjuk jutni a bérletorszadalmi érdeket. Ne hanyagoljuk el senki polgárjogainak ellenőrzését. Dr. Pelle János, a Lakásbérleti Szövetségének elnöke, dr. Rozvány Jenő főtitkár.

* Hegedüs Lóránd beszéde Tisza Istvánról. Budapestről jelentik: Október 30-án gróf Tisza István halála napján a Tisza-Körben Hegedüs Lóránd fog emlékbeszédet mondani. A beszéd címe: „Tisza István a világtörténelemben”.

* A háztulajdonosok akciója a közszolgálati választásokban. A nagyvárad háztulajdonosok szövetsége a napokban tartotta meg bizalmas ülését, amelyen dr. Lazar Aurél elnök javaslatára kimondták, hogy a közszolgálati választásokban résztvesznek. Tekintettel arra, hogy közel 5000 háztulajdonos van, arra igyekeznek, hogy a városi tanácsban megfelelő arányban legyenek képviselve s azzal a listával szavaznak, amelyben a legtöbb tagot felveszik.

* Az új törvényjavaslatok. Bukarestből jelentik: Bratianu Vintila pénzügyminiszter a következő sorrendben fogja a parlament elé terjeszteni törvényjavaslatait: 1. A költségvetési egységesítése. 2. A szesz-törvény reformja. 3. A közszolgálati ágak reorganizálása.

* A Református Kör estélye. A Református Kör vasárnap este hét órakor a tanítónőképzőintézetben sikerült estélyt rendezett. A természetesen megtöltötte a közönség, melynek első sorában a református notabilitások foglaltak helyet. Szilágyi Géza alelnök a kör munkásságát ismertette. Beszámolt a kör szépen indult fejlődéséről, látogatottságáról. Ma már hírlapok, folyóiratok állanak a tagok rendelkezésére. Vallásos estélyeik mind több és több közönséget vonzanak, úgy, hogy a kör kifogástalanul felel meg hivatásának. A közönség lelkesen vette tudomásul az alelnök tartalmas felolvasását. Spaczay Géza segédlelkész pedig Várady Antal Két koponya című versét adta elő hatásosan. Az énekkar a kitűnő karnagy, Lobermayer Gyula vezetésével több énekszámmal gyönyörködtette a közönséget. A szép estélyt a közönség zsoltárára fejezte be.

* A Hegedüs Hírlapiroda vízumosztálya közli a következőket: Német vízum drágább lett, 60 napos német vízum ára komplett 950 lei. A francia vízumhoz 2 kérdőív szükséges, darabonként 20 lei. Kapható a Hegedüs Hírlapirodában. Telefonszám 458.

* Magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak helyi szakcsoportha e hó 14-én, szerdán este 8 órakor az új Munkás Otthonban (Str. Vilson 1.) taggyűlést tart. Ezen taggyűlésen a csoportba még be nem lépett alkalmazottak és részt vehetnek. Minden alkalmazott és alkalmazott nő megjelenésére számít a csoport vezetősége.

* Orvosi hír. Dr. German Victor a kolozsvári egyetem Röntgenintézet volt első tanársegédje, Röntgenlaboratóriumát berendezte felületes és mély terápiára is. Nic. Zsiga (Lukács György)-utca 4. szám alatt megnyitotta. Rendelés 12—1 és 3—5 óra között.

Dr. Goldmann Árpád hazaérkezett és rendeléseit megkezdte.

* A Szigligeti Társaság felkéri azokat a hölgyeket és urakat, akiknél taggyűjtő iva van, hogy akár kitöltve, akár kitöltetlenül visszajuttassák a Szigligeti Társaság felkérőjének.

* Schwimmmernél naponta háromszor friss teasütemény 140 lei.

* Egy francia arcszépítőszerszám sikere. Számos nagy nevű professzor foglalkozott azzal a népről, névvel nagyonfontosságú témával, hogy miképpen lehetne elérni azt, hogy az arcból hosszú ideig megtartsa rugékonyságát, üdését és egyben hogyan lehetne mindennemű arcfoltokat (szoplt, májfoltot stb.) eltüntetni az arcról. Ezzel híres francia esztétikusnak sikerült egy olyan ártalmatlan készítményt előállítani, melyet bármilyen érzékeny arcra a legnagyobb biztonságban használhat és mely kisimítja az arcráncokat, szoplt, májfoltot vagy bármely arcfoltot eltüntet, azonkívül meglepő természetességgel fehérit. Ezen világhírű arcszépítő készítmény receptje után készül a Creme „Ag”, mely rövid idő alatt közkedvelt lett a hölgyközönség körében. Ezért az ország minden gyógyszerésztárában, drogáriájában és illatszertárában szívesen ajánlják az „Ag” krémét biztos hatásáért.

*** Új állampolgárok.** Az állampolgári kérések felebbezéseit felülvizsgáló bizottság tegnapi ülésén a következő határozatokat hozta: Előadta a bizottság a következő felebbezéseket: Id. Fekete Lajos és Ifj. Fekete Lajos, Czank István, Osvald Pál, öz. Parian Lajosné, Csáki Berta, Pintye Mihály, Pollák Samu, Popovics János, öz. dr Révész Vilmosné, Rideg János, Ridzik József, öz. Rosenbaum Dávidné, Binder Ilona, Sárközy István, öz. Zeitelbach Salomonné Goldstein Tere, Schey Gyula, öz. Schlützel Benjaminé, Mühlbauer Katalin, Sulán János, Szalontay Sándor és Margit, Szilágyi Károly, Tarsoly Károly és fiai, öz. Treiszig Vilmosné, Tóth István, Tyukody Ferenc, Ilonczay András, Vajnagi Mihály, Vickrian János, Webermann Erzsébet, Weisz Jenő, Zilahy László, Zuckermann Márkus, öz. Stern Jakabné Margitta, Grosz Hirsch Margitta, Ványi István Semjén, Kalló Albert Halmi, Kiss Sándor Madarász, Popp János Madarász, Id. Brunó és Ifj. Mihály Madarász, Theoran Todor Madarász, Salamon Mór Margitta, Fazekas Gusztáv Margitta, öz. Klein Mayerné Margitta, Goldstein Farkasné Margitta, Barsa István Biharpoklos, Tóth Lajos Poklos, Spiller Mihály Bobota (Szilágyi), Asztalos Róza és Gyula Cséke, Baka Ilona M.-Sziget, öz. Bakai Mihályné Tetiana Farnura M.-Sziget, Balács Vazul M.-Sziget, Barak József M.-Sziget, Berger József M.-Sziget, Block Mechel Clogina M.-Sziget, Bogdan Péter M.-Sziget, Csik Kálmán M.-Sziget, Czinner Ferenc M.-Sziget, Cziring Chaschel M.-Sziget, Elutasították a következőket: Kampel Ferdinánd, Ökrös András, Papp Sándor, Pécsy Ödön, Székely Imre, Székputy Antal Tamás, Tabak Juda, öz. Tabak Móréné és fia Izrael, Vadas Lajos, Szántó Károly Margitta, Mátyás Mihály Margitta, Spiller Lajos Bobota (Szilágyi), Biró Imre N.-Várad, Darvas H. Armin M.-Sziget. — Pótlásra felszólították: Póhl József, Somogyi István, Szirmay Zsigmond, Tolnay István, Barna László M.-Sziget, Balázs Árpád N.-Várad.

* Schwimnurnél naponta háromszor friss gesztenye habbal 5 lei.

* Felöltőt, vásznat, szövetet, harisnyát csak Flegmannál vásároljon.

* Szülők figyelmébe! Iskolai egyenruhákat a legjobb kivitelben jutányos áron készíti Nagy P. István uridivat-szabó, Bui. Reg. Ferdinánd 20.

* Kifosztottak egy kelmefestő üzletet. Tegnap éjszaka eddig még ismeretlen tettesek kirabolták Kovács Lajos kelmefestő Str. Vlahuta (Szent János-utca) 48. szám alatti üzletét. Az ablakot felfeszítették és úgy jutottak be az üzletbe. Elvittek mintegy 40—50 ezer lei értékű ruhaneműt, amelyet festés céljából vittek be az üzletbe. A nyomozást az olasz rendőrség vezeti.

◆ SZÍNHÁZ ◆

HETI MŰSOR:

Vasárnap délután fél 4 órákor: Nótáskapitány, operett, Kovács Káto, Bellák Aranka, Tompa Béla és Páger Antal fellejtével, mérsékelt helyárakkal. Sorozatszám 7.

Vasárnap este 8 órákor: Bajadér, operett, P. Gaizler Lola és Ocskay Mihály bemutatkozása. Sorozatszám 8.

Hétfő este 8 órákor: Éva, operett, A) bérlet. Sorozatszám 9.

Kedd: Román előadás.

Szerda: Román előadás.

Csütörtök: A nagyságos asszonyt már látam valahol, vígjáték-bemutató A) bérlet. Sorozatszám 10.

Péntek: A nagyságos asszonyt már látam valahol, vígjáték B) bérlet. Sorozatszám 11.

Szombat délután fél 4 órákor: Bizanc, történelmi dráma, olcsó helyárakkal. Sorozatszám 12.

Szombat este: Májusi muzsika, operett-bemutató, bérletszűnetben. Sorozatszám 13.

Vasárnap délután fél 4 órákor: Bajadér, operett, mérsékelt helyárakkal. Sorozatszám 14.

Vasárnap este: Román előadás.

Hétfő: Májusi muzsika, operettújdonás, A) bérlet. Sorozatszám 15.

Kedd: Májusi muzsika, operettújdonás B) bérlet. Sorozatszám 16.

Szerda: Magnetic, drámai bemutató, (a Titanic hajó katasztrófája) bérletszűnetben. Sorozatszám 17.

Bemutatóhozott az operett-társulat

Gróf László megígérte, hogy az idén, amikor ideje és módja van rá, olyan társulatot szervez, amely minden kritikát kibír. Az operett-társulat szombat este mutatkozott be s mindenekelőtt ki kell jelenteni, hogy Gróf László megtartotta a szavát. Ezért nem is jár neki semmi, nem dicsérni való cselekedet. Amit tett, az éppen úgy a maga, mint a publikum érdekében való s a közönség, amely szeret kifogásokat keresni, ebben a szezonban a a színházban csak mulatságot talál.

Egy darab után nem lehet színészekről holtbizonyos ítéletet mondani. Ami itt következik, nem is kritika, mert nem jogos. Az első találkozás impressziójából fakadt és elmondhatjuk lelkiismeretesen, hogy az első összenyomás jó, nagyon jó. Különösen sokat várunk Páger Antaltól, aki a táncmunkában az új típus ismertetését meg majd Nagyváradal. A megjelenésében nincs semmi groteszkus s amit művel, abból árad a derű. Különösen táncol, hangja is van. Nagyon fogják szeretni. Bellák Aranka szép is, csinos is, énekelni, táncolni egyformán jól tud. És színésznő is izig-vérig, szubrett. Azt hisszük, nem csalódnunk benne és beváltja a hozzá tűzött reményeket. Az első előadás sokat tapasztalt és életet ad mind a színpadnak, amikor jelenése van.

Az operett-társulat többi tagjait jórészt már ismerjük régebben. Tompa Béla Nagyváradról került annak idején Pestre és játéksíusa ma is fővárosi színpadra predesztinált. Egyedül ott lesz baj, ahol az operett terjedelmesebb hangot kíván. Tompos József az egykori Royal-varietéből ismerősünk. Szimpatikus színpadi figura, aki sokat fejlődött. Kovács Káto primadonnaképessége meg éppenséggel nem ismeretlen előttünk. A szép szöke színésznő érzékenyen finom hanganyagának Szeged jó iskola volt s ma szebben énekel, mint valaha. A játéka is biztosabb s ha ösztönszerű is, de mindig helyenvaló.

Vasárnap este P. Gaizler Lola mutatkozott be a Bajadérban. A koloratur-énekesnő minden erejével jelentkezett ez a pompás megjelenés színésznő. Partnereként Ocskay Mihály volt jó, akivel szintén már jó ismerős Várad. Ő is azok közül való, akik teljessé teszik az operettaneműt, mely nagy és forró sikerekre hivatott az elkövetkezőkben. (b.)

A színházi iroda hírei:

— Az első vígjáték-premier. Fodor László Budapestén is nagy sikert aratott rendkívül ötletes és szellemes vígjátéka, a Nagyságos asszonyt már láttam valahol, csütörtökön este A) bérletben kerül ismét színpadra. A szenzációs vígjáték főszerepeiben Jósika Mici, Hollós Juci, K. Körösi Juci, Tóth Elei, Lengyel Vilmos, Darvas Madas és Bereng lépnek fel, ami biztos garancia annak, hogy a pompás vígjáték hosszú ideig műsorban lesz. Ebben a vígjátékban annyi humor és eredetiség összpontosul, hogy a nézőtér állandóan derültségben lesz, hiszen a leghalásabb témát, a családi háromszöget vetíti elénk a komikumokban bővelkedő jelenetek és helyzetek sorozata. A vígjátékújdonás pénteken B) bérletben is színpadra kerül.

— Farkas Imre: Májusi muzsika. Már maga a szerző neve és az operett címe garantálják azt, hogy a szombat este bemutatásra kerülő újdonás diadalmasan vonul be a színház ez évi műsorába. A Nótáskapitány feledhetetlen sikerre olyan hirtelen szerzett Farkas Imrénél, a mely állandó és nagy érdeklődésre tarthat számot. A Májusi muzsika sem zeneileg, sem pedig szöveg tekintetében nem marad mögötte a Nótáskapitánynak, amiről a közönség már a legelső előadás alkalmával meggyőződött. A hangulatos mesét és a színpadon történő idillikus jeleneteket mesterien fölfejtett melodikus muzsika kíséri, amihez hozzá kell még vennünk a szereplő művészeket, akik kiforrott tehetségük minden pompájával fogják sikerre vinni ezt az újdonást. Az operett főszerepeiben T. Pogány Janka, Bellák Aranka, L. Hollós Juci, Tompa Béla, Páger, Hetényi, Madas és Bereng lépnek föl. A Májusi muzsika hétfőn A) bérletben, kedden pedig B) bérletben is színpadra kerül.

— Szünetelnek az előadások a Heymanszinkörben. Az előre hirdetett mozgófényképelőadások, a Gyermekmatiné és az Ipar-műkedvelők előadásai: az „Aranykakas” egyelőre lekerültek a műsorról. A Heymanszinkör igazgatósága a szünet alatt gondoskodik arról, hogy a díszesen átalakított és

mindenki által megcsodált szinkörnek a berendezése is ötkéletesen elkészüljön, a további előadások alatt a közönség kényelemben érezhesse magát. Az előadások megkezdésének időpontját előre tudatni az igazgatóság.

• TŐZSDE •

Zürich, október 12. (Nyitás.) Berlin Páris 2390, Newyork 51872, Prága 1535, L. 251050, Bukarest 250, Budapest 7260, Bécs Bukarest, október 12. (Zárlat.) 962, London 1006, Newyork 207, Milánó 83, rich 40, Bécs 29 egyenység, Prága 615. Val Font 1005, fr. frank 970, sv. frank 39,5, lin dinár 360, dollár 206, osztrák 29, magyar szokol 610.

Zürich, október 12. (Zárlat.) Berlin Amszterdam 20840, Newyork 51875, L. 251070, Páris 2385, Milánó 2075, Prága 1537, dapest 7260, Belgrád 980, Bukarest 250, 84, Bécs 73 egyenység.

A betörők klubja

Irtá: HENRY A. HERRING.

II. kötet.

Másnap későn kelt és lakását csak órákor hagyta el. A Piccadillyn tekintetével megakadt a kiragasztott nagy plakátoknál.

ANGLIA NAGY PECSETJÉT ELLOPTAKII

Részletek a Morning Postban.

Megvette a lapot és kíváncsi érdeklődéssel kereste a tudósítást.

— A Snipley-House-ban, a birodalmi cellár lakásán a kora reggeli órákban történt. Öccselenciája álmatlanságban szenved, éjjeli 2 órákor lement a dorozsókba, hogy egy ítéletet elkészítsen. Ott két talajt, kiknek azonban sikerült elmenekülniük mielőtt Onagyméltósága segítségét hívta volna.

Anglia nagy állampecsétje és 250 aranyban hiányzanak.

Az utóbbi idők legelvetemedettebb bűnével állunk szemben. Példátlan, hogy segítségünk tehetetlensége folytán még a kar is ki van téve ilyen merényleteknek, ki mint a legiőbb ítélőszék feje, rangban kelenül a cantenburg-i hercegek után kezlik.

Nagybritannia ma állampecsét nélkül. Ez a tarthatatlan állapot a kelták ideje óta, mikor a pecsétet Lord Thurlow elcsajátította, fordul elő másodszor. Még II. Jakab alatt ányzott a pecsét egy rövid ideig, mikor a azt Lambeth-nél a themzebe dobta.

Máris nagy kellemetlenséget idézett elő, mivel a Korea és Anglia közti szegholnap kerül aláírásra és lepecsételésre. Értésülünk, a Buckingham-palotában ma a titkos ülés lesz a teendő megbeszélése céljából.

Tudósítónk értesülése szerint a rend már fontos nyomra bukkant, mely legalább egyik gonosztevő hurokrakelését bizonyítja. Nem tudjuk milyen büntetés vár az államtitolvajára, de egy évszázad előtt hasonló hiányért kétségeletlenül akasztófával bűnhődött na a tettes.

Richard Hilton sápadtan és reméltettedt redt az újságra. Az esetleges börtönnel nem kat törődött, de a mondat: „250 font arab hiányzik” megdöbbentette. Hirtelen világgyúlt agyában. — William becsapott! — Pé akkor történt, mikor szerszámaikat összekeverte én nem figyeltem rá. A csirkefogó! — Hoppli fiakker! — A Cox Bankhoz, de kálaban

Tíz perccel később a pénztár rácsán lott:

— Elvesztettem egy bemutatóra kiált 250 fontos csekket. Kérem a kifizetést let — mondta.

— Végteletlenül sajnálom uram, — vála a pénztáros, — a csekket ma reggel korán zentálták s én aranyban kifizettem.

A betörők klubjának összejövetele ez Lord Atamont gárda kapitány lakásán volt. ülés olyan népes volt, hogy ez már rep számba ment. A nagy pecsét ellopása által érdeklődést keltett, de a kísérő körülmény klub tagjai előtt bizonytalanok s a legnagyobb fontosságuk voltak.

(Folyt. köv.)

MOZI

„Cleo“ a Dorian-filmszínházban. Fola valamennyi filme között legnagyobb hírességű a „Cleo“, melyben egy pincér játszik, akiből elegáns hölgy lesz. A Negri kettős szerepében felülmúlja önmagát: nem érzi a játéka, hogy csupán játéka. A hat felvonásos hatalmas filmet „Arneval Nizzában“ rajzolt trükk-film megem. Az előadások 5, 7 és 9 órákor kezdnek. — Jön: Balzac világhírű regéje a „Szamárőr“.

„Guillotine“. A legszebb sikereket, csak film elérhet, aratja a „Guillotine“. Aató témája a legkeményebb szívű mofigatókat is megindítja és könnyeket a szemekbe. A sokat hányatott, széleány szenvedéseit könnyelábadt szel nézzük, szívünkben erős részvét letre sorsa iránt s igazán megkönybülten lélegzünk fel, amikor a már-lehulló nyaktilló megáll útjában s a szabad lesz. Marcella Albini a legszebb a legértékesebbet produkálja, amit mai művész nő produkálhat s ezzel azok pa lépett, akiknek nevei aranybetűkkel nek belevésve a filmirodalom lapjaiba. „Guillotine“-t még ma utoljára játsza az M6-mozgó.

— A Dorian-filmszínház összes helyisé- központi fűtés által vannak fűtve.

ezzer
éldányban
elenik meg a

NAGYVÁRAD

közel 200 oldalas ulévi

NAPTÁRA

Ezt a naptárt mindenki megkapja ingyen, aki a

NAGYVÁRAD-ot

állandoan olvassa.



Hirdetéseket

a naptár részére felvesz a ki- adóhivatal és a Rudolf Mosse hirdetési iroda, B-dul Regiele Ferdinand (Rákóczi-ut) 14. sz.

* Bicsérdy: „A halál legyőzése“. „Az tnek évszázadokig terjedhető meghosz- bbitása“. „A vénülés és az összes beteg- sek leküzdése“. Már a harmadik kiadás- n jelent meg. Ara 200 lei. Kapható A He- gédus Hirlapirodában.

Salgóczy magántanfolyam

Budapest, VIII. Mária Terézia-tér 3. III. 22
Telefon: 95-35 József.

Előkészít az összes középiskolai magánvizsgákra, érettségire stb. :: Teljes anyagi felelősség mellett.

Zománcok,
Festékek,
Lakkok
csakis első-
rangú
minőségben

LUTZ FESTÉKMŰVEK
TIMISOARA

Egyedüli gyártói
a Lutz Ede és Tsa-
lakk- és festék-
gyárak eredeti
gyártmányainak

Minden
nagyságu
és beosztásu

Üzleti könyvet

a legolcsóbban

Jonnenfeld

papíráruházában kaphat. :: Telefon 62.

A közönség kényelmére



Autójárat

Nagyvárad és Nagybáród

Indulás a velencei so-
rompótól délután 4
órákor. Báródrá-
kezik 6 órákor.
Indul Báródról
reggel 6 órákor,
8 órákor Vá-
don van.

Előjegyzéseket elfogad a Hegedüs Hirlapiroda

Ertesítem a m. t. hölgyközönséget, hogy
leányom külföldi
tanulmányutjáról hazaérkezett

és a legújabb Angol és Francia divat szerint
készítünk kosztümöket, utcai és estélyi toalet-
teket jutányos árban. — Szíves pártfogást kér:

Grünwald női divatszalon

Str. Başarab (Nyomda-utca) 2.

Ridikülök

gyártását meg kezdtük és azokat

gyári árban
árusítjuk.

Nagyvárad Böröndáru és táskagyár

Str. Cuza Voda (Szacsavay-u) 18

ANDRASSY

Oradea-Mare, Str. Vlahuta (Szent János utca) No. 6.

Szücs

és szörme üzletében
a legújabb divatu szörmek, boák, bundák,
sport-kabátok, méret után a

legolcsóbban készülnek

Géphímzést, tamburirozást

elsőrendű bécsi munkaerővel ju-
tányosan vállalkunk.

HORVATNÉ ÉS FENYVESNÉ

kézimunkaüzlet, Str. Teatrului (Színház-u.) 4.

Publicaţiune de licitaţie.

La 16. Octombrie anului curent orele 3.
după masă, în parterul edificiului din Strada Cioro-
gariu No. 14. (liceul ordului premonstratens) se va
vinde prin licitaţie pe cale judecătorească salonul
de pălării de femei al falitului impreună cu stocul
de mărfuri şi cu obiectele de instalaţiune ce sunt
estimate în Lei 16.000.

Árverési hirdetmény.

Folyó évi október hó 16-án délután 3 óra-
kor a Strada Ciorogariu (Uri-u.) 14. számú épület
(premontrei gimnázium) földszintjén közadós női
kalapszalonya a 16,000 leire becsült árukészlettel
és berendezési tárgyakkal együtt bíróság el fog ár-
vereztetni.

Dr. Petróczy

curatorul massei falimentare
csődtömeggondnok

Aszódi

8-léle zamatu

pörkölt kávéi a legjobbak

Az ünnepekre hárs- és akácméz, saját darálásu por-
cukor és a legjobb fűszerárak kaphatók. Friss idei
mák és dió. **Aszódi Sas-patota.**

Papini: Krisztus története

Krisztus diadalmenete ez a könyv, bevonulása
törődött és csüggedt lelkünkbe. Ára fűtve 360
lei. Egész vászonkötésben 420 lei. — Kapható
a Hegedüs Hirlapirodában. — Vidékre elküldjük.

Ne mulassza el a kedvező alkalmat!

Szőnyeg Hencsertakarók Butorszövetek Matraczgrádlik

nagy választékban, nagyon olcsón
részletfizetésre is

„RAPID“

Str. Alexandri
(v. Teleky-utca) 4.

Hirdetés

A lemondás folytán megüresedett hegy-
közülaki községi szülész női állásra ezennel
pályázatot hirdetünk:

Javadalom a községtől évi 1200 lei lize-
tés és 2 kat. hold szántóföld hasznélvezete.
Esetenkénti szülész nappal 300, éjjel
500 Lei.

Pályázati kérvény 1925 év november
hó 1-ig Hegyközülak előjáróságához nyuj-
tandó be.

A választás határnapja 1925 nov. 6.

ELŐJÁRÓSÁG.

TELEFON 4—94

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca.